

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آموزش قرآن

پایه نهم

دوره اول متوسطه

این کتاب همراه با لوح فشرده قرآن دانش آموز است.

 وزارت آموزش و پژوهش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:	آموزش قرآن پایه نهم دوره اول متوسطه - ۹۰۱
پدیدآورنده:	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	یونس باقری، سید‌مهدی سیف، سید‌محمدحسین میرباقری و مسعود وکیل (اعضای گروه تألیف) -
امید مجد (ویراستار)	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
مدیریت آماده‌سازی هری:	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و جاب) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - مریم کیوان (طراح گرافیک و صفحه‌آرا) - فاطمه باقری مهر، زهرا ایمانی نصر، علی مظاہری نظری فر، علیرضا کاهد، سپیده ملک ایزدی، راحله زاد فتح‌الله، تاکید خیام باشی (امور آماده‌سازی) - باهکاری مرکز طبع و نشر قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران
شناسی سازمان:	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پژوهش (شهید موسوی) تلفن: ۰۲۶۶-۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰۵۹۰، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
و پیگاه:	www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر:	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارویخن) تلفن: ۰۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۰۴۹۸۵۱۶۰-۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
جا بهایه:	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهما می خاص»
سال انتشار و نوبت جاب:	چاپ پنجم ۱۳۹۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پژوهش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت جایی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان منوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.



استقلال و آزادی در پیروی از قرآن و رسول اکرم (ص) است.

امام خمینی (ره)



فهرست

پیشگفتار درس اول

جلسه اول : سوره شورى (صفحات ۴۸۳ و ۴۸۴ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره رُخْرُف (صفحه ۴۸۹ قرآن کريم)، يادآوري تلفظ حروف خاص(۱)،

آموزش مفاهيم، كتاب بى مانند

درس دوم

جلسه اول : سوره دُخان (ص ۴۹۶ و ۴۹۷ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره جاثيہ (ص ۵۰۰ قرآن کريم)، يادآوري تلفظ حروف خاص(۲)،

آموزش مفاهيم، محمد رسول الله (ص)

درس سوم

جلسه اول : سوره احقاف (ص ۵۰۲ و ۵۰۳ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره محمد (ص) (صفحه ۵۰۷ قرآن کريم)، کوتاهی و کشیدگی حرکات،

آموزش مفاهيم، بهداشت روانی در قرآن (۱)

درس چهارم

جلسه اول : سوره فتح (ص ۱۲ و ۵۱۱ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره حُجُرات (ص ۵۱۶ قرآن کريم)، وقف و ابتدا و نظم قرائت، آموزش مفاهيم،

بهداشت روانی در قرآن (۲)

درس پنجم

جلسه اول : سوره ذاريات (ص ۵۲۱ و ۵۲۲ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره قمر (ص ۵۳۰ قرآن کريم)، وقف در آخر جمله، آموزش مفاهيم، انبساط و

گسترش جهان

درس ششم

جلسه اول : سوره الرحمن (ص ۲ و ۵۳۱ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره واقعه (ص ۵۳۶ قرآن کريم)، الف وصل، آموزش مفاهيم، تلخ و شیرین

درس هفتم

۷۴ جلسه اول : سوره حديد (ص ۱ و ۵۴۰ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره حشر (ص ۵۴۸ قرآن کريم)، فصاحت تلفظ لام در لفظ جلاله «الله»،
آموزش مفاهيم، پيرمرد شامي و امام سجاد (ع)

درس هشتم

۸۴ جلسه اول : سوره صف (ص ۲ و ۵۵۱ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره جمعه و منافقون (ص ۵۵۴ قرآن کريم)، نحوه خواندن نون ساكن و تنوين،
آموزش مفاهيم، او خواهد آمد!

درس نهم

۹۴ جلسه اول : سوره تغابن (ص ۷ و ۵۵۶ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره ملک (ص ۵۶۲ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم، هيئات مِنَ الْذِلَّةِ

درس دهم

۱۰۴ جلسه اول : سوره نوح (ع) (ص ۱ و ۵۷۰ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره مرثيل (ص ۵۷۴ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم، از معلم زبان، آموختيم

درس یازدهم

۱۱۴ جلسه اول : سوره نَبَا (ص ۳ و ۵۸۲ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم : سوره غاشيه (ص ۵۹۲ قرآن کريم)، آموزش مفاهيم، من زنده ام!

۱۲۴ نيايش : دعای ختم قرآن کريم

۱۲۵ فهرست کلمات

دانش آموزان عزیز:

هرماه این کتاب یک لوح فشرده (DVD) دریافت کرده‌اید. این لوح حاوی متن کامل قرآن کریم همراه با قرائت ترتیل است.

این کتاب و لوح فشرده قرآن کریم را به خوبی حفظ کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشید. سعی کنید در کلاس قرآن و هر زمان دیگری که قرآن می‌خوانید، با وضو باشید، تا هم آداب خواندن قرآن به طور کامل رعایت شود و هم تماس دست با خط قرآن، بدون اشکال باشد.

شایسته است این بسته آموزشی را در کتابخانه خود نگهداری کرده تا هنگام تلاوت قرآن کریم از آن استفاده کنید.

موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۴ یا وبگاه <http://quran-dept.talif.sch.ir> ما را در اصلاح و تکمیل هرچه بیشتر برنامه آموزش قرآن یاری کنید.

گروه قرآن

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری



بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

كِتَابُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ

کتابی مبارک که آن را به سوی تو نازل کردیم،

لِيَدَّبَرُوا عَالِيَّتِهِ وَلِيَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ

تا در آیات آن تدبر کنند، و خردمندان پند گیرند.



صاد ۲۹

دبیران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام هر نوع تعلیم و تربیتی از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است.

قرآن کریم در آیات بسیاری خود را معرفی می‌کند و از وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) و مردم نسبت به خود سخن می‌گوید.

قرآن کریم خود را کتابی می‌داند که مردم را از تاریکی‌های جهل و خودخواهی به سوی نور معرفت، بصیرت و سعادت راهنمایی می‌کند (ابراهیم ۱).

قرآن کریم از چنان جایگاه و ارزشی برخوردار است که از یک سو تلاوت آیات و تعلیم آن از مهم‌ترین وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) معرفی شده (جمعه ۲) و از سوی دیگر تلاوت مستمر، درک معنا و تدبیر در آیات، از وظایف مهم مؤمنان بهشمار آمده است (مزمل ۲۰ و صاد ۲۹).

چنین است که انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه آن، درک معنا و تدبیر در آیات و تلاش برای تزکیه هرچه بیشتر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری‌ترین اهداف آموزش قرآن است.

آموزش قرآن، از دیرباز، در آموزش و پرورش به عنوان یک موضوع آموزشی مورد توجه بوده؛ ولی همیشه این آموزش از آنچه سزاوار آخرین کتاب آسمانی است و از لوازم یک برنامه درسی همه‌جانبه می‌باشد، فاصله داشته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی – بحمد الله – برای احیا و اعتلای این آموزش، تلاش‌های زیادی شده که در چند سال اخیر نیز گسترش و عمق بیشتری یافته است؛ از آن جمله، اهداف آموزش قرآن در دوره‌های مختلف تحصیلی بازنگری شده و نسبت به گذشته جامعیت بیشتری پیدا کرده است. همچنین در کنار آموزش قرائت قرآن – که اولین گام در آشنایی و انس با کتاب الهی است – به درک معنا و مفهوم آیات قرآن توجه جدی شده است.

از این‌رو، انتظار می‌رود شما عزیزان نیز با جدیت و تلاش لازم، زمینه آموختن، علاقه و انس هرچه بیشتر دانش آموزان را با قرآن کریم فراهم آورید.

در این قسمت نکاتی چند درباره محتوای دروس و روش تدریس و ارزشیابی آن، به اختصار تقدیم می‌شود. به منظور آشنایی بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید.

محتوای دروس، روش تدریس و ارزشیابی آن

کتاب از یازده درس تشکیل شده است. هر درس طی دو هفته به روش زیر تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

جلسه اول

الف) آموزش قرائت

۱- خواندن در گروه (پیش‌خوانی آیات): برای جلسه اول هر درس دو صفحه از قرآن کریم انتخاب شده است. از دانشآموزان بخواهید این آیات را به هر مقداری که می‌توانند، در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر به آرامی بخوانند. برای این فعالیت حدود پنج دقیقه وقت اختصاص دهید. در حین انجام این فعالیت در میان دانشآموزان حرکت کنید و پرسش‌های احتمالی آنها را پاسخ دهید.

۲- استماع قرائت آیات: پخش قرائت آیات درس از لوح فشرده یا نوار صوتی و زمزمه دانشآموزان همراه آن. در این قسمت نباید صدای دانشآموزان آنقدر بلند باشد که مانع شنیدن قرائت آیات شود.

۳- فردخوانی دانشآموزان: پس از استماع آیات، از چند دانشآموز بخواهید هر کدام یک سطر را برای کلاس با قرائتی شبیه قرائت پخش شده بخواند. برای این مرحله حدود ۲۵ دقیقه وقت درنظر بگیرید.

چند تذکر :

۱- در حین انجام هریک از مراحل فوق، با دقت به خواندن دانشآموزان گوش دهید تا اشکالات آنها را شناسایی و به روش مناسب تصحیح کنید. انجام این کار هم در زمان تدریس و هم هنگام تمرین قرائت، بسیار اهمیت دارد.

۲- در این کتاب نیز مانند دو کتاب سال هفتم و هشتم، حروف ناخوانا، معمولی و مشکی نوشته شده است. در صورت نیاز برای صحیح خواندن کلمات و ترکیب‌های دارای حروف ناخوانا، نکات ضروری را تذکر دهید.

۳- از درس اول تا هشتم کتاب، در بخش آموزش قرائت، به منظور ارتقای کیفی قرائت قرآن نکاتی مانند یادآوری تلفظ حروف، وقف در آخر جمله، قواعد نون ساکن و تنوین و... بیان شده است. این مطالب را درنهایت سادگی و اختصار مطابق آنچه که در کتاب آمده است، برای دانشآموزان توضیح دهید. بدیهی است یادگیری و به کارگیری این قواعد توسط دانشآموزان، دارای امتیاز مثبت است.

ب) آموزش مفاهیم (درک معنا)

۱- انجام فعالیت‌های یادگیری توسط دانش آموزان :

در گروه‌های دو یا سه نفره، هر فعالیت را مطابق آنچه در کتاب آمده، انجام می‌دهند.

۲- خواندن برای کلاس و تصحیح :

پس از انجام هر فعالیت، با انتخاب معلم، یکی از اعضای گروه، یک قسمت از فعالیت انجام شده را برای کلاس می‌خواند تا تمرین و در صورت نیاز تصحیح شود.

تذکر مهم :

توانایی درک معنای عبارات قرآنی از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه توسط خود دانش آموزان) آغاز می‌شود. دیگران محترم ضمن پرهیز کامل از دیکته کردن ترجمه به دانش آموزان، باید بر ترجمه تحت‌اللفظی تأکید و از اصرار بر ترجمه روان خودداری کنند. دانش آموزان با توجه به توانایی‌های فردی خود، به تدریج به ترجمه روان و زیبا دست می‌یابند. به این ترتیب، مهم‌ترین و اولین گام اساسی در کسب توانایی فهم قرآن کریم برداشته می‌شود.

ج) انس با قرآن در خانه

پس از مطالب هر جلسه، مجموعه فعالیت‌هایی به عنوان «انس با قرآن در خانه» در نظر گرفته شده است. در پایان هر جلسه، دانش آموزان را به انجام این فعالیت‌ها تشویق کنید. در بخش انس با قرآن در خانه، آیات و عبارات به نحوی آمده تا معنای روشن و کاملی را بیان کند. از این‌رو ممکن است برخی از ترکیب‌های عبارات، فراتر از آموخته‌های دانش آموزان باشد. این موارد در کتاب ترجمه شده و آموختن آن اختیاری است و نباید در ارزشیابی از آنها پرسش شود. در آغاز جلسه بعد، با بررسی تکلیف «انس با قرآن در خانه» از هر دو بخش فرائت و مفاهیم جلسه قبل، پرسش به عمل می‌آید. به این ترتیب در آغاز هر جلسه، مطالب جلسه قبل، یادآوری، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

تذکر : با توجه به تقسیمات فوق، حدود ۱۵ دقیقه اول هر جلسه به ارزشیابی مطالب جلسه قبل، نیمی از بقیه زمان به تدریس فرائت و نیمی دیگر به آموزش مفاهیم اختصاص دارد.

جلسه دوم

برای آموزش قرائت جلسه دوم هر درس، یک صفحه قرآن کریم و همچنین برای آموزش مفاهیم و انس با قرآن در خانه، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده که به همان روش جلسه اول تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

شناخت

در پایان هر درس، بخشی برای آشنایی بیشتر با قرآن کریم آمده است. این صفحه حاوی مطالب جدایی درباره قرآن کریم و گاهی نیز شامل داستان‌ها و موضوعات تربیتی درباره آیات آن درس است. دبیر محترم با توجه به شرایط کلاس و میزان توانایی دانش‌آموزان نسبت به دو بخش اصلی آموزش قرآن، یعنی قرائت و مفاهیم، می‌تواند به مطالب این بخش نیز پردازد. بدیهی است که این بخش نباید وقت قابل توجهی از کلاس را به خود اختصاص دهد. حتی در صورت تشخیص دبیر محترم، می‌توان مطالعه آن را به خود دانش‌آموزان واگذار کرد.

ارزشیابی پایانی

علاوه بر ارزشیابی‌های مستمر که در هر جلسه به عمل می‌آید، مطابق آیین‌نامه‌های مربوط، در طی سال در دونوبت از همه دروس و از جمله درس قرآن، ارزشیابی پایانی به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص دارد.

کتاب راهنمای معلم

از آنجا که کتاب‌های آموزش قرآن سال هفتم تا نهم از اهداف، ساختار و روش تدریس و ارزشیابی یکسانی برخوردار است، برای هر سه کتاب، یک کتاب راهنمای معلم تدوین شده است. در کتاب راهنمای مباحث کلی، مطالب خاص مربوط به هریک از سه کتاب آموزشی به طور جداگانه آمده است. مطالعه کتاب راهنمای معلم، می‌تواند زمینه توفیق بیشتر شما را فراهم آورد.



سخنی با دانش آموزان عزیز



دانش آموزان عزیز، سلام گرم ما را پذیرا باشید. ورود شما را به سال نهم تحصیلی خوشامد می گوییم. اهداف، چارچوب و روش های آموزشی این کتاب مانند کتاب سال قبل است. سعی کنید در کلاس و خارج از کلاس، فعالیت های آموزشی را با جدیت و نظم انجام دهید تا ضمن ارتقای شایستگی ها و مهارت های قرآنی خود، هر چه بیشتر با قرآن مأتوس شوید.

هر درس این کتاب از بخش های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر آنها به شرح زیر است :

۱- قرائت آیات :

اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش، سعی بر آن است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیشتر شود تا بتوانید قرآن را صحیح تر و روان تر و زیباتر بخوانید. لوح فشرده (DVD) شامل متن قرآن کریم و قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با گوش کردن به آن، از صوت زیبای قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا : همچون سال قبل در هر جلسه پس از تمرین قرائت، فعالیت‌هایی برای آموزش درک معنای قرآن ارائه شده است. این بخش در کلاس درس، در گروه‌های دو یا سه نفره و با هدایت دبیر محترم انجام می‌شود.

۳- انس با قرآن در خانه : این تمرین را به‌طور مرتب و با علاقه انجام دهید تا با یاری خدا به تدریج ضمن انس با قرآن کریم بر مهارت خود در قرائت قرآن و فهم معنای عبارات قرآنی بیفزایید.

۴- آشنایی با قرآن و قرآن دوستان : مسلمانان، از زمان پیامبر(ص) تاکنون همیشه به قرآن عشق و علاقه خاصی داشته‌اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب‌های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی از قرآن کریم یا درباره آن، که نشان‌دهنده عظمت قرآن است، ارائه شده است.

مؤلفان کتاب برای شما توفيق و انس بیشتر با قرآن کریم را آرزو دارند.



درس اول

جلسه اول : سوره شورى



٥٣

سورة الشورى

آياتها



نوادران
گرامی

ایات درس را در گروهای دویاسه نفره به آرامی بزای یکدیگر بخوانید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
 حمٰ ۝ عَسَقٰ ۝ كَذٰلِكَ يُوحى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ
 اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرُنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَيِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي
 الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ
 دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللّٰهَ حَفِظُ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنَّتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝
 وَكَذٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرْبَى وَمَنْ حَوْلَهَا
 وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمِيع لِرَأِبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي
 السَّعِيرِ ۝ وَلَوْشَاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ
 مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝
 أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحِبِّي الْمَوْتَى
 وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَمَا اخْتَلَفُتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
 إِلَى اللّٰهِ ذَلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝

﴿ أَنْ عَلِمَتْ نَسَاءٌ تَقْسِيمَاتٍ أَيْنَ فَرَأَيْنَاهُ بِهِ، حَرْبٌ، نَهْرٌ، حَرْبٌ وَدُونَ حَرْبٍ أَسْتَ . ﴾

فُرْقَانٌ كَامِلٌ ٤٨٤

فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُم مِنْ أَنفُسِكُمْ أَزْواجًا
وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْواجًا يَذْرُؤُكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
﴿١٢﴾ شَرَعَ لَكُم مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا
الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ
اللَّهُ يَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ إِلَيْهِ مَن يَشَاءُ وَرَهْدَى إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ
وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى آجَلٍ مُسَمًّى لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ
وَإِنَّ الَّذِينَ ارْتُوُا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٌ
﴿١٤﴾ فَلِذِلْكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ آهْوَاءَهُمْ
وَقُلْ إِنَّمَاتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ
لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَعْلَمُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ
﴿١٥﴾

آموزش معانیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

وَحِيَ كَرَدْيَم ، وَصَيْتَ كَرَدْيَم ، مُتَفَرِّق نَشَوَيْد ، تَشْرِيعَ كَرَد ، وَصَيْتَ كَرَد

معنا	كلمه	ردیف
سفارش کردیم، ...	وَصَيْنَا	۴
... پراکنده نشوید	لَا تَتَفَرَّقُوا	۵

معنا	كلمه	ردیف
... ، مقرر کرد	شَرَعَ	۱
سفارش کرد، ...	وَصَنِي	۲
...	أَوْحَيْنَا	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- شَرَعَ لَكُمْ :

۲- مَا وَصَنِي بِهِ :

۳- أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ :

۴- لَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ :

۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ :

۱- ما : آنچه

دَخَانَةِ آنَّ بِأَفْرَادِهِ اَنْسٌ

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۳ تا ۴۸۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- معنای قسمت اول آیه ۱۳ سوره شوری را بنویسید.

۱- شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ :

۲- مَا وَصَّيْتُ بِهِ نَوْحًا :

۳- وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ :

۴- وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى :

۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ...

ج- از صفحه اول سوره شوری (۴۸۳) حداقل سه عبارت^۱ را که می‌توانید معنا کنید، بباید و همراه با معنا بنویسید.

د- در صفحه ۴۸۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی که در دوره ابتدایی با آنها آشنا شده‌اید، آمده است. آنها را بباید و یکی از آنها را همراه با معنای آن بنویسید.

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



۱- در اینجا «الَّذِي» را «آنچه» معنا کنید.

۲- منظور از عبارت، یک جمله است که دارای معنای کامل می‌باشد.

جلسة دوم : سورة شورى و سورة زخرف



استئناف و فوتوغرافي



خوازندن درگاه

آیات درس را در گروهای دو یا سه تقاضه به آرامی برای یادگیری بخوانند.

وَكَذِلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا
الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلِكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهَدِي بِهِ مَنْ شَاءَ مِنْ
عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهَدَى إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥١﴾ صِرَاطُ اللَّهِ الَّذِي
لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِلَّا إِلَيْهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٢﴾

سورة الزخرف آياتها ٨٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیات درس ازاله فشرده گوش کشید و سپس هر داشن آموز با انتخاب معلم حدود یک سطر رای کلاس بخوانند.

قرآن کامل ٤٨٩

حَمَّ ﴿١﴾ وَالْكِتَابُ الْمُبِينُ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْتَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِي أُمُّ الْكِتَابِ لَدَنَا
لَعَلَّهُ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضَرْبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفَحًا
أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ فِي
الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ
فَاهْلَكَنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضِيًّا مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧﴾
وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٨﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْتَ ﴿٩﴾

یادآوری تلفظ حروف خاص (۱)



در سال‌های گذشته با تلفظ حروف خاص عربی آشنا شدیم. با توجه به اهمیت تلفظ صحیح این حروف بهویژه در قرائت نماز و برای کسب مهارت بیشتر و قرائت صحیح‌تر، نحوه تلفظ این حروف از طریق مقایسه با حروف مشابه آنها، یادآوری می‌شود.

شایان ذکر است که مهم‌ترین و ساده‌ترین راه برای کسب مهارت تلفظ صحیح حروف، گوش دادن به تلاوت زیبای قاریان و تمرین و تکرار مطابق آن است.

با توجه به قرائت نوار، لوح فشرده یا قرائت صحیح دبیر محترم، این مقایسه را تمرین می‌کنیم.

نحوه تلفظ حروف خاص به شکل مقایسه با حروف مشابه آنها :

۱- «س» به حالت معمولی، ولی «ث» به صورت نوک زبانی تلفظ می‌شود؛ مانند :

حَدِيثُ مُوسَى حُسْنُ الْوَابِ ثُمَّ لَتَسْعَلَنَّ

۲- «س» به حالت معمولی، ولی «ص» به صورت درشت و پُر حجم تلفظ می‌شود؛ مانند :

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ وَوَصَّيْنَا إِلَيْنَا

۳- «ه» به حالت معمولی، ولی «ح» به صورت غلیظ تلفظ می‌شود؛ مانند :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ

۴- «أ» به حالت معمولی، ولی «ع» به صورت غلیظ تلفظ می‌شود؛ مانند :

أَعُوذُ بِاللَّهِ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ وَإِيَّاكَ نَعْبُدُ رَبِّيَ الْعَالِيَ

فعالیت

بار دیگر با دقت به قرائت آیات درس، این حروف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

آموزش معاجم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آنها ، پرسیدی از ، مرد ه ، اندازه

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
هدایت شوید، هدایت می‌شوید	تَهْتَدُونَ	۵	...	سَالَّث	۱
...	قَدَر	۶	... ، ایشان	هُنَّ	۲
سرزمین	بَلْدَة	۷	محل آرامش	مَهَد	۳
...	مَيْت	۸	تا، شاید	لَعَلٌ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات فرقانی را بنویسید.

۱- وَلَئِنْ سَالَتْهُمْ : ۲- مَنْ خَلَقَ :

۳- لَيَقُولُنَّ خَلَقُهُنَّ : ۴- لَيَقُولُنَّ :

۵- جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهَدًا : ۶- وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا :

۷- لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ : ۸- بَلَدَةً مَيَّتًا :

نکته: فعل ماضی پس از کلمات شرط (إن، مَن، إِذَا و...) بهتر است به صورت مضارع معنا شود، هرچند ترجمه به صورت ماضی نیز اشکال ندارد؛ مانند:

إن شاء الله : اگر خواست (→ بخواهد) خدا؛ إن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ : اگر بودید (→ باشید) مؤمن

مَنْ دَخَلَهُ وَ كَانَ آمِنًا : هر کس وارد آنجاشد (→ شود) این بود (→ است)

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ : هنگامی که آمد (→ باید) باری خدا و پیروزی

۱- لَيْئَن = لَ + ان

۲- در اینجا «مَن» به صورت سؤالی (چه کسی) معنا می‌شود.

۳- لَيَقُولُنَّ = لَ + يَقُولُونَ + نَّ : حتماً می‌گویند

۴- سُبُل جمع سبیل و به معنای «راه‌ها» است.

اُن باقر آن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۹ تا ۴۹۳ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۹ تا ۱۱ سوره زخرف را کامل کنید.

۱- وَلَئِنْ سَأَلَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ :

۲- لَيَقُولُنَّ خَلَقُهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ :

۳- الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهَدًا :

۴- وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُّلًا لَعَلَّكُمْ تَهتَّدُونَ :

۵- وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ :

۶- فَلَمَشَرَنَا بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا : پس زنده کردیم به وسیله آن را

۷- كَذَلِكَ تُخَرَّجُونَ : (در روز قیامت از قبرها) بپرون آورده می‌شوید.

ج- از صفحه ۴۹۱ قرآن کریم، حداقل ۳ عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

۵- از آموزه‌های مهم توحیدی و قرآنی، ذکر و یاد خداست. از این‌رو پیشوايان معصوم به ما آموخته‌اند که در هنگام انجام هر کاری به شکلی خدا را یاد کنیم. هنگام بیرون آمدن از خانه، غذا خوردن، شروع یک کار، آماده‌شدن برای خواب و...؛ یکی از آداب اسلامی آن است که هنگام سوار شدن بر یک وسیله نقلیه این آیات را از سوره زخرف بخوانیم. سعی کنید آنها را با توجه به معنا حفظ کنید و در زمان مناسب بخوانید.

سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٢﴾
وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِّبُونَ ﴿١٤﴾

پیام قرآن

چه باک و بزرگ است کسی که این (وسیله) را در اختیار ما قرار داد و گرنه ما نمی‌توانستیم آن را در اختیار بگیریم و قطعاً ما به سوی پروردگار مان باز می‌گردیم.

کتاب بی‌مانند

پس از نزول قرآن کریم و با تأثیر سریع و شگفت آن بر مردم، مشرکان مکه به انواع دشمنی‌ها و دسیسه‌ها دست زدند تا مانع ایمان آوردن مردم و گسترش اسلام شوند. انواع این دشمنی‌ها و ایجاد محدودیت‌ها، راه به جایی نبرد. مشرکان که قرآن کریم و اخلاق و رفتار پیامبر را مهم‌ترین عامل اشتیاق مردم به ویژه جوانان به اسلام می‌دیدند، بر آن شدند تا با تهمت‌های ناروا، قرآن را از چشم مردم بیندازنند. اما قرآن کریم با قدرت و اعتماد بی‌مانندی همه را به مبارزه طلبید و با قاطعیت تمام اعلام کرد که :

قُل لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُوْنُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْءَانِ
 لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

ای پیامبر به مردم بگو اگر انس و جن جمع شوند تا مانند این قرآن را بیاورند، نمی‌توانند
مانند آن را بیاورند هر چند که یکدیگر را کمک و پشتیبانی کنند.

۸۸ رسای



تاریخ اسلام و جهان شهادت می‌دهد چه در عصر تزول قرآن که اعراب جاهلی در شعر و شاعری بسیار توana بودند و چه پس از آن، این مبارزه طلبی قرآن بی‌پاسخ ماند و هر کس که در این میدان گام نهاد، جز رسوایی و شکست بهره‌ای نداشت.

دشمنان حقیقت و دشمنان اسلام اگر به راستی قادر به آوردن حتی یک سوره کوتاه مانند سوره‌های قرآن بودند، به نحوی که انسان‌های بی‌طرف و حقیقت طلب، آن را کلامی مانند قرآن تشخیص دهنده، قطعاً به جای هزینه‌های هنگفت به چنین کار به ظاهر ساده‌ای اقدام می‌کردند. اما تاریخ گواهی می‌دهد که این ادعا و پیش‌بینی قرآن کریم، همچون سایر آیات الهی، صحیح، حق و جاودانه است که :

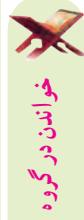
وَإِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأَتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مِثْلِهِ
وَادْعُوا شُهَدَاءَ كُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

و اگر تردید دارید نسبت به آنچه که ما بر بنده خود نازل کرده‌ایم؛ یک سوره مانند آن بیاورید و گواهان و یاورانتان را - غیر از خدا - برای این کار به کمک فراخوانید، اگر واقعاً راست می‌گوید!



بقره ۲۳

قرآن کریم با لحنی دلسوزانه پس از این آیه می‌فرماید : ای انسان‌ها اگر توانستید چنین کاری بکنید که هرگز هم نخواهید توانست، از آتشی که سوخت آن مردم (کافران) و سنگ‌هast، بر حذر باشید آن آتشی که برای کافران آماده شده است!



ایات درس را در گروههای دویسه نفره به آرامی برای یادداشتگر بخوانید.

سوره الدخان

آیاتها

۵۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمٰ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۚ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ
 مُبَرَّكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ۚ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۝
 أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۝ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ
 السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۝ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ
 وَرَبُّ إِبْرَائِيلَ ۝ بَلْ هُمْ فِي شَكٍ يَلْعَبُونَ ۝
 فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۝ يَغْشَى النَّاسَ
 هَذَا عَذَابُ الْيَمِّ ۝ رَبَّنَا أَكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ
 أَذْنَ لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ۝ ثُمَّ تَوَلَّوْا
 عَنْهُ وَقَالُوا مَعْلَمٌ مَجْنُونٌ ۝ إِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ
 عَائِدُونَ ۝ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنتَقِمُونَ
 وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمٌ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ
 كَرِيمٌ ۝ أَنَّ أَدْوَا إِلَيْ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝

وَأَن لَا تَعْلُو عَلَى اللَّهِ إِنِّي أَتَيْكُم بِسُلْطَنٍ مُبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّي عُذْتُ
 بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَمْ تُؤْمِنُوا لِفَاعْتَزِلُونِ
 فَدَعَا رَبَّهُ أَن هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ﴿٢١﴾ فَاسْرِي بِعِبَادِي لَيَّلًا
 إِنَّكُمْ مُتَّبِعُونَ ﴿٢٢﴾ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا إِلَيْهِمْ جُندٌ مُغْرَقُونَ
 كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٣﴾ وَزُرْعَعٌ وَمَقَامٌ كَرِيمٌ
 وَنَعْمَةٌ كَانُوا فِيهَا فَلَكُهُمْ ﴿٢٤﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا إِخْرَيْنَ
 فَمَا بَأْكَتَ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٥﴾
 وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنَى إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٢٦﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ
 إِنَّهُ كَانَ عَالِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٢٧﴾ وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَى عِلْمٍ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ وَأَتَيْنَاهُم مِنَ الْأَيَّاتِ مَا فِيهِ بَلَوْءًا مُبِينًا
 إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٢٩﴾ إِنْ هَيِّ إِلَّا مَوْتَنَا الْأَوَّلِ
 وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٠﴾ فَأَتَوْا بِإِبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِنَ
 أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمٌ تَّبَعُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا
 مُجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبَادِنَ
 مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زنده می‌کند ، با برکت ، می‌میراند ، نزد ، میان ، ارسال کننده

معنا	کلمه	ردیف
...	يُحيى	۶
...	يُمِيتُ	۷
پیشین، پیشینیان	أَوَّلَيْنَ	۸
اهل یقین	مُوقِنِينَ	۹

معنا	کلمه	ردیف
مبارک، مبارکة	مُبَارَكٌ، مُبَارَكَةً	۱
هشدار دهنده، بیم دهنده	مُنذِرٌ	۲
...	عِنْدٍ	۳
فرستنده	مُرْسِلٌ	۴
...	بَيْنَ	۵

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ :

۲- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَرَّكَةٍ :

۳- إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ : أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا :

۴- إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ : رَحْمَةً مِنْ رَبِّنَا :

۵- السَّمِيعُ الْعَلِيمُ :

۶- رَبُّ عَابَائِكُمُ الْأَوَّلَيْنَ : يُحِيِّي وَيُمِيتُ :

۷- إِنَّ + نا ← إِنَّا ۸- گاهی «واو» به معنای «سوگند به» است و به آن واو قسم می‌گویند.

۹- ترکیب «إِبَائِكُمُ الْأَوَّلَيْنَ» به صورت «پدران پیشین شما» معنا می‌شود و نه به صورت «پران شما پیشین».

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۹۴ تا ۴۹۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱ تا ۸ سوره دخان را کامل کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

۱- حمٰ : حٰ مٰ يٰمٰ

۲- وَالصِّكْتِبِ الْمُبِينِ :

۳- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَرَّكَةٍ :

۴- إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ :

۵- فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ :

(شب) هر کار مهمی (از سایر کارها) جدا و تعیین تکلیف می شود.

۶- أَمَرَّا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ :

۷- رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ :

۸- رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا :

۹- إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ :

۱۰- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ :

۱۱- رَبُّكُمْ وَرَبُّ إِبْرَائِيلَنَّ :

ج - از صفحه ۴۹۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

د - در صفحه ۴۹۸ قرآن کریم، خداوند جایگاه و مقام ارزشمند متقین در بهشت را توصیف کرده است. این مجموعه را بباید و دو آیه از آن را همراه با معنای آن بنویسید.

جایگاه متقین در بهشت

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



جلسة دوم : سورة جاثية

قُل لِّلَّذِينَ ءامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ
 قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١﴾ مَنْ عَمِلَ صَلِحًا فَلِنَفْسِهِ
 وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿٥﴾ وَلَقَدْ أَتَيْنَا
 بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنْ
 الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾ وَإِنَّا تَنْهَمْ بَدِينَتِ
 مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغِيَا
 بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
 يَخْتَلِفُونَ ﴿٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا
 وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنِوا عَنْكَ
 مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ
 وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٩﴾ هَذَا بَصَارَتُرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ
 يُوقِنُونَ ﴿١٠﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلُهُمْ
 كَالَّذِينَ ءامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ
 سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
 وَلِتُجْزِي كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٢﴾



المكتبة
الآن

این دروس را در کوههای دویسه نقد به آرامی برای یکدیگر مینوایند.

قرآن كامل ٥٥



استماع
و قراءة

این دروس را زلوج فشرده گوش کنید و سپس هدایش امزوز بازنگاری معلم حدود بک سطر برای کلاس بخواند.

یادآوری تلفظ حروف خاص (۲)



در ادامه درس قبل، نحوه تلفظ حروف خاص به شکل مقایسه با حروف مشابه آنها، یادآوری می‌شود. با توجه به قرائت لوح فشرده یا قرائت صحیح دبیر محترم، سعی کنید این حروف را زیبا و صحیح تلفظ کنید.

۱- «ز» به حالت معمولی، ولی «ڙ» به صورت نوک زبانی تلفظ می‌شود. مانند :

فَهَرَّمُوهُمْ يِادِنِ اللَّهِ
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزِلَّفَتْ

۲- «ڏ» به حالت نوک زبانی نازک، ولی «ڻ» به صورت نوک زبانی درشت تلفظ می‌شود، مانند :

ذِلِكُمْ تَوْعِظُونَ بِهِ
فَإِنَّ رُتْكُمْ نَارًا تَلَظِّي

۳- «ڦ» به حالت نوک زبانی درشت و نرم، ولی «ڢ» به صورت نوک زبانی درشت و محکم تلفظ می‌شود، مانند :

إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ
بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۴- «ٿ» به حالت معمولی، ولی «ڌ» به صورت درشت و پُر تلفظ می‌شود. مانند :

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

۵- «غ» به حالت معمولی، ولی «ڱ» به صورت محکم تلفظ می‌شود، مانند :

قَوْلًا بَلِيغًا
لَا شَرِقَيَّةً وَلَا غَرْبَيَّةً
رَبَّنَا لَا تُرْغِّبُنَا

بار دیگر با دقت به قرائت آیات درس، این حروف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

نَعَالِيَتْ

آموزش معانیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زنگی ، حکم می‌کند ، بصیرت‌ها ، کارهای بد ، مرگ

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	مَمَات	۵	...	بَصَائِرٌ	۱
چه بد است	سَاءَ	۶	...	سَيِّئَاتٌ	۲
... ، قضاوت می‌کنند	يَحُكُّمُونَ	۷	یکسان، مساوی	سَوَاءٌ	۳
مساوی است	تَسْتَوِي	۸	...	مَحْيَا	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- هذَا بَصَائِرُ النَّاسِ : ۲- لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ :

۳- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ : ۴- أَنْ يَجْعَلَهُمْ :

۵- كَالَّذِينَ ءامَنُوا : ۶- وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :

۷- سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ : ۸- سَاءَ مَا يَحُكُّمُونَ :

۹- أَللَّهُ يَحُكُّمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ :

۱۰- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ :

اُن با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۹۹ تا ۵۰۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه دو آیه ۲۰ و ۲۱ سوره جاثیه را کامل کنید.

۱- هَذَا بَصَائِرٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ :

۲- لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ :

۳- أَمْ حِسْبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ :

۴- أَن نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ ظَاهَرُوا عَلَى الصَّالِحَاتِ :

۵- سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ :

ج- از صفحه ۴۹۹ قرآن کریم حداقل دو آیه آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

آیه اول و معنا :

آیه دوم و معنا :

۶- آیا می‌دانید بسیاری از ضرب المثل‌ها و اشعار بر معنا و زیبای فارسی از آیات قرآن کریم و سخنان حکیمانه معصومان علیهم السلام گرفته شده است. اکنون با دقت در آیات صفحه ۵۰۰ قرآن کریم، بیان کنید این شعر زیبا با کدام‌یک از عبارات قرآنی این صفحه هم معناست:

هرچه کنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی

آدمی و عملش

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی





محمد رسول الله(ص)

پیامبران الهی برترین بندگان خدا و سرآمد انسان‌ها در طول تاریخ بوده‌اند و حضرت محمد صلی الله علیه و آله، آخرین پیامبر خدا و سید المرسلین است. قرآن کریم ویژگی‌های پیامبران خدا را بر شمرده و آنها را با صفات ارزشمندی توصیف کرده است. آیات بسیاری از قرآن، سیمای تابناک پیامبر اکرم را با برترین صفات به تصویر کشیده است. برخی از این ویژگی‌ها و آیات مربوط به آنها چنین است.

آیات	ویژگی‌ها
<p>تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلعلَّمَيْنَ نَذِيرًا</p> <p>فرqان ۱</p>	بندۀ خدا و دریافت کننده قرآن و وحی الهی
<p>قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا</p> <p>اعراف ۱۵۸</p>	پیامبر همه جهانیان در همه زمان‌ها
<p>وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ</p> <p>قلم ۴</p>	بهره مند از برترین اخلاق نیکو
<p>وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ</p> <p>انبیاء ۱۰۷</p>	پیامبر لطف و رحمت بر همه جهانیان
<p>لَقَدْ كَاتَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ</p> <p>احزان ۲۱</p>	الگوی نیکو و کامل
<p>بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ</p> <p>توبه ۱۲۸</p>	مهریان و دلسوز
<p>با مراجعه به آیات ۴۰ تا ۴۸ سوره احزاب فهرستی از ویژگی‌های پیامبر اعظم (ص) را استخراج کنید.</p>	آخرین پیامبر الهی، دعوت کننده انسان‌ها به سوی خدا و چراگ روش هدایت بشری



وَبَدَا لَهُمْ سَيِّعَاتٌ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ٢٣
 وَقَيلَ الْيَوْمَ نَنْسِكُمْ كَمَا نَسِيْتُمْ لِقاءً يَوْمًا كُمْ هَذَا وَمَا أَوْلَكُمُ النَّارُ
 وَمَا لَكُمْ مِنْ نَصْرٍ ٢٤ ذَلِكُمْ بِأَنَّكُمْ أَتَخَذْتُمْ عَالِيَّةً اللَّهِ هُزُوا
 وَغَرَّتُكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ
٢٥ فِلَلِهِ الْحَمْدُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ رَبُّ الْعَالَمَيْنَ
٢٦ وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٢٧

سورة الأحقاف

٢٥

آياتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَ ١ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ٢ مَا خَلَقَنَا
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا يَنْهَا مَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٌ مُسَمٌّ وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا عَمَّا أُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ٣ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ أَرَوْنِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شُرُكٌ فِي السَّمَاوَاتِ
* أَئْتُو نِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثْرَةٌ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ
 صَدِيقِنَ ٤ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ
 لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ٥

ذَكَرَ كِلْمَه در اول جعبه به «أَيْتُنِي» بخوانده می شود.

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا يُبَادِهِمْ كُفَّارِينَ ٦
 وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ إِعْيُونا بَيْنَتِ قالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
 جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ٧ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَهُ قُلْ إِنْ افْتَرَتْهُ
 فَلَا تَمِيلُكُونَ لِمِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفْيِضُونَ فِيهِ كَفَنْ
 بِهِ شَهِيدًا بَيْنِكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ٨ قُلْ مَا كُنْتُ
 بِدُعَاعِ مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبَعُ إِلَّا
 مَا يُوحَى إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ٩ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ
 عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهَدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى مِثْلِهِ
 فَأَمَنَ وَاسْتَكَبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ١٠ وَقَالَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ
 لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْلُقٌ قَدِيمٌ ١١ وَمِنْ قَبْلِهِ
 كَتَبْ مُوسَى إِلَمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كَتَبْ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا
 لِيُنذِيرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشِّرَى لِلْمُحْسِنِينَ ١٢ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا
 رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ١٣
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَرَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ١٤



آموزش معاصر

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پاداش ، یاران ، جاودان ، ترس ، انجام می دادند ، اندوهگین می شوند

معنا	کلمه	ردیف
... اهل ، ...	أصحاب	۵
...	خالدین	۶
...	جزاء	۷
کانوا یعمَلُونَ ... ، عمل می کردند	كانوا يَعْمَلُونَ ...	۸

معنا	کلمه	ردیف
سرآمد، مدت	أجل	۱
مشخص، معین	مُسَمٌّ	۲
...	حَوْف	۳
یحزَنُونَ ... ، غمگین می شوند	يَحْزَنُونَ ...	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَمَا بَيْنَهُمَا :

۲- قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ :

۳- وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ :

۴- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ :

۵- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ :

۶- حَلِيلُهُمْ فِيهَا :

۷- گاهی «بِ» به معنای «به سبب، به خاطر» است؛ بِما : به خاطر آنچه

انس با قرآن در خانه

الف - هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۰۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیه سوم و دو آیه ۱۳ و ۱۴ سوره احقاف را کامل کنید.

۱- مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَاجْلِ مُسَمًّى :

۲- وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ : نسبت به هشداری که داده شده‌اند،
بی توجهی کردند.

۳- إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ :

۴- ثُمَّ أَسْتَقَامُوا: سپس در راه حق قرار گرفته و از آن منحرف شدند.

۵- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤﴾ :

۶- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا :

۷- جَرَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥﴾ :

ج - از صفحه ۵۰۶ قرآن کریم چند عبارت آشنا باید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د - آیه‌ای در صفحه ۵۰۶ قرآن کریم به زیباترین و کامل‌ترین شکل بیان سپاس و ستایش خداوند است.
آن آیه را همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید و همیشه بخوانید.

همه در ستایش او

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



۲- ما: آنچه

۱- مَاخَلَقْنَا: خلق نکردیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ١٠ وَالَّذِينَ ءامَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ وَءامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ
كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بِالَّهِمْ ١١ ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا
الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ كَذَلِكَ يَصْرِبُ اللَّهُ
لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ١٢ فَإِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضْرِبُ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا
أَخْنَتُمُوهُ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنَّا بَعْدَ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ
أَوْ زَارَهَا ذَلِكُ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَا نَتَصَرَّمُ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ
بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضْلَلَ أَعْمَالَهُمْ ١٣ سَيَهِدُهُمْ
وَيُصْلِحُ بِالَّهِمْ ١٤ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا أَهْمُمْ ١٥ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
ءامَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرُكُمْ وَيُثْبِتُ أَقْدَامَكُمْ ١٦ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا فَتَعْسَلُهُمْ وَأَضَلُّ أَعْمَالَهُمْ ١٧ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ
اللَّهُ فَلَا حَيْطَأ أَعْمَالَهُمْ ١٨ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكُفَّارِينَ أَمْثَالُهُمْ ١٩
ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءامَنُوا وَأَنَّ الْكُفَّارِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ٢٠ ١١

کوتاهی و کشیدگی حرکات

صدای «ا - اء» به حالت کوتاه و صدای «ا - ای - و» به صورت کشیده خوانده می‌شوند.

در فارسی گاهی صدای کوتاه را به صورت کشیده می‌خوانیم؛ مانند کشیده خواندن کلمات (اصل، اسم، شغل) و گاهی صدای کشیده را کوتاه می‌خوانیم؛ مانند کوتاه خواندن کلمات (آب، سبب، خوب)

در خواندن قرآن نباید این حالت پیش بیايد؛ زیرا در زبان عربی، کشیده خواندن صدای کوتاه، آنها را به صدای کشیده تبدیل می‌کند و گاهی باعث تغییر معنای کلمه می‌شود.

مثالاً اگر فتحه در کلماتی مانند «قال، کان» کشیده خوانده شود، در لحن عربی، فعل مفرد به فعل مثنی تبدیل می‌شود.

کوتاه خواندن صدای کشیده نیز، آنها را به صدای کوتاه تبدیل می‌کند و باعث تغییر معنا می‌شود.

مثالاً اگر صدای «و» در کلماتی مانند «يَصِيرُوا، يَعْلَمُوا» کوتاه خوانده شود، در لحن عربی، فعل جمع به فعل مفرد تبدیل می‌شود. این حالت بیشتر در آخر کلمات پیش می‌آید.

فعایت ۱

برای درست خواندن صدای کوتاه در آیات سوره حمد، بین کلمات هر جمله

فاصله‌ای نداده و کلمات را متصل به هم بخوانید :

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ مَلِكِ يَوْمِ الدّيْنِ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ المَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

فعایت ۲

آیات درس را از لوح فشرده گوش دهید و دقت کنید چگونه صدای کوتاه آخر

کلمات به کلمه بعد وصل می‌شود؛ شما نیز مانند آن بخوانید.

آموزش معانیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

تبیعت کردند ، نازل شد ، کارها

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	ُنَزَّلَ	۴	مانع شدند	صَدَّوَا	۱
... ، پیروی کردند	إِتَّبَعُوا	۵	محو و نابود کرد، گمراه کرد	أَضَلَّ	۲
...	أُنْزِلَ	۶	اعمال ، ...	أَعْمَالٌ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- **الَّذِينَ كَفَرُوا :**

۲- **وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ :**

۳- **أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ :**

۴- **بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ :**

۵- **هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ :**

۶- **إِتَّبَعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ :**

۷- **وَ اتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ :**

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۷۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول تا سوم سوره محمد (ص) را کامل کنید.

۱- الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّقُوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ :

۲- وَالَّذِينَ ءامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَتِ :

۳- وَءَامَنُوا بِمَا نَزَّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ :

۴- وَهُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ :

۵- كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ : پوشاند

۶- وَأَصْلَحَ بَالَّهُمْ : و حال و روزشان را بهبود بخشید.

۷- ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ : زیرا

۸- وَأَنَّ الَّذِينَ ءامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ :

۹- كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ : خدا خدا حال و وضعشان را بیان می کند.

ج- از صفحه ۸۰ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای آن بنویسید.

د- در صفحه ۷۰ قرآن کریم در آیه زیبایی، خداوند مؤمنان را نوید می دهد که اگر با ایمان و عمل صالح، دین خدا و او را یاری کنند، خدا نیز آنها را یاری می کند و در همه امور، آنها را محکم و ثابت قدم می گرداند. این آیه شریفه را بیابید، همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید.

یاری خدا، یاری از خدا

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



بهداشت روانی در قرآن (۱)

بارها شنیده یا خوانده ایم که قرآن کریم، کتاب هدایت است؛ اما این سخن حق، به دقت و تدبیر نیاز دارد. هرچند انسان از فطرت الهی برخوردار است؛ اما باید با اندیشه، عمل، تلاش و مبارزه با کاستی‌ها و تمایلات نفسانی، فطرت الهی خود را شکوفا کند. این شکوفایی نیازمند هدایت الهی است و این هدایت الهی است که راه را از چاه و درستی را از نادرستی روشن می‌سازد. از جمله بیماری‌ها و کاستی‌هایی که آدمی با آنها روبه‌روست و باید به درمان و رفع آنها پردازد، بیماری‌ها و ناتوانی‌های روحی و روانی اوست. قرآن کریم در چند آیه خود را درمان و شفای بیماری‌هایی می‌داند که در قلب و وجود ما لانه کرده اند و مانع رشد و تعالیٰ ما می‌شوند؛ مانند:

وَنَزَّلْ مِنَ الْقُرْءَانِ مَا هُوَ شَفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

اسراء ۸۲



يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتُكُم مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

يونس ۵۷



در این آیات شرife چه زیبا قرآن، درمان و شفای خود را برای همه مردم می‌داند؛ اما همان طور که می‌فرماید، مؤمنان از این داروی الهی بهتر بهره‌مند می‌شوند.

اینک به بیان برخی از مشکلات و بیماری‌های روحی و روانی و درمان آنها در پرتو آموزه‌های قرآنی می‌پردازم. چه خوب است در یکایک آنها دقت کنیم و با مراجعه به خویش و بهره‌گیری از هدایت قرآن کریم چنین موانعی را از پیش پای رشد و تعالی خود برداریم.



آسیب‌های روحی و روانی	درمان قرآن
نا امیدی و یأس	<p>۱- سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا : خداوند به زودی پس از سختی آسانی می‌آورد.</p> <p>طلاق ۷</p> <p>۲- لَا تَأْيِسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ : از لطف و رحمت خدا ناامید نشوید.</p> <p>بوسف ۸۷</p>
اضطراب و نگرانی	<p>الْأَيْدِيْرِ كِرِاللَّهِ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ : بدانید فقط با یاد خداست که دل‌ها آرامش می‌یابد.</p> <p>رعد ۲۸</p> <p>يَأَيُّهَا الَّذِينَ عَامَّوْا اسْتَعِينُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلْوَةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ</p> <p>ای مؤمنان از صبر و نماز کمک بگیرید؛ قطعاً خدا با صابران است.</p> <p>بقره ۱۵۳</p>
نگرانی و ناراحتی	<p>قُلْ يُعِبَادِيَ الَّذِيْنَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ</p> <p>إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ</p> <p>بگو ای بندگان من که به خود ظلم کرده‌اید از رحمت و مهربانی خدا ناامید نشوید</p> <p>قطعاً خدا همه گناهان را می‌آمرزد، به راستی او بسیار آمرزنده و مهربان است.</p> <p>وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ</p> <p>و به سوی پروردگار تان بازگردید و در برابر او تسلیم باشید.</p> <p>زمر ۵۳ و ۵۴</p>
احساس گناه و ناامیدی از بخشش	<p>۱- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا</p> <p>وبر خدا توکل کن که حمایت و پشتیبانی خدا کافی است.</p> <p>احزان ۳</p> <p>۲- وَمَا تَوَفِيقَ إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ</p> <p>موفقیت من فقط از سوی خداست بر او توکل کردم و به سوی او باز می‌گردم.</p> <p>هود ۸۸</p>



سورة الفتح

٢٩

آياتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾ لِيغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ
ذَنْبِكَ وَمَا تَأْخَرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيْكَ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ
جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِيُدْخِلَ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلِدِينَ
فِيهَا وَيُكَافِرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا
عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبُ الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ
وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِنَاتِ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوءِ
وَغَضِيبُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ وَلَعْنُهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاعَاتٌ مَصِيرًا
وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٦﴾
إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٧﴾ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّزُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٨﴾
وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّزُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ
 فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَ بِمَا عَاهَدَ
 عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ
 مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلْتَنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْنَا يَقُولُونَ
 بِالسِّنَّتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنْ
 اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادُكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادُكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا
 تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
 وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِهِمْ أَبَدًا وَرُزِّيْتَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ
 وَظَنَنتُمْ ظَرْبَ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ
 بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
 وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا
 انطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَبِعُكُمْ يُرِيدُونَ
 أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلِ
 فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

آموزش معانی اسم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

روان است ، بزرگ ، لشکریان ، رستگاری ، رودها ، زیر

معنا	كلمه	ردیف	معنا	كلمه	ردیف
...	تحت	۵	آرامش	سَكِينَةٌ	۱
...	أنهار	۶	... ، جمع جُند	جُنُودٌ	۲
موفقیت ، ...	فوز	۷	وارد می کند	يُدْخِلُ	۳
...	عظيم	۸	...	تَجْرِي	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- هُوَ الَّذِي :

۲- أَنَّزَلَ السَّكِينَةَ :

۳- جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ :

۴- عَلِيهِمَا حَكِيمًا :

۵- لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ :

۶- تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ :

۷- حَلِيلِيْنَ فِيهَا :

۸- فَوْزًا عَظِيمًا :

۹- لِيُدْخِلَ = لِ + يُدْخِلُ ← لِيُدْخِلَ : تا وارد کند

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۱۱ و ۵۱۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۴ و ۵ سوره فتح را کامل کنید.

۱- هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ :

۲- لِيَزَدِادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ : بیفزایند

۳- وَإِلَهُهُمْ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ :

۴- وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا :

۵- لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ :

۶- تَبَحْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلِيْنَ فِيهَا :

۷- وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ : و پوشاند

۸- وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا :

ج- از صفحه ۵۱۱ و ۵۱۲ قرآن کریم چند عبارت آشنا را بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید (غیر از عبارات آیه چهارم و پنجم).

د- در صفحه ۵۱۲ قرآن کریم یک پیام بسیار زیبا و مشهور قرآن کریم آمده است. آن را یافته، همراه با معنا بنویسید و حفظ کنید.

خدا، برترین قدرت

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



جلسة دوم : سورة حُجْرَات

وَلَوْاَتِهِمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءامَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَيِّنَا فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِمَاهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَدِمِينَ ﴿٦﴾ وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيهِمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْأَطْبَعْتُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُمْ وَلِكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَرَزَّيْنَاهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَهَ إِلَيْكُمُ الْكُفَّرُ وَالْفُسُوقُ وَالْعِصْيَانُ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٧﴾ فَضَلًّا مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَلُوا فَاصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفَعَّلَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَاصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَاصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءامَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنابِزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْإِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٠﴾

وقف و ابتدا و نظم قرائت

کلمات و عبارات هر متن باید با نظم و ترتیب خاص خود و نیز کلمات یک جمله باید متصل و مرتبط با یکدیگر خوانده شود و میان جمله‌ها، مکث‌های مناسب و طبیعی وجود داشته باشد. رعایت این موضوع در خواندن قرآن از اهمیت بیشتری برخوردار است. از این رو باید همواره از ابتدای جمله شروع و فقط در آخر جمله‌ها وقف کنیم، تا هر جمله کامل شود و نیز جمله‌ها با هم مخلوط نشوند و معنای آيات به طور صحیح درک شوند.

برای رعایت دقیق محل وقف و ابتدای مناسب، علائمی نوشته شده است؛ به این ترتیب:

۱ شماره آیه که معمولاً در آخر آن می‌آید و جای بسیار مناسب برای وقف است. مانند:

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ حَافِظَةٌ رَافِعَةٌ

سوره واقعه

۲ علائم وقف در آیاتی که شامل چند جمله است. این علائم به شکل حروف ریز

ط ج ز ص م
..... «بالای متن و آخر جمله می‌آید، مانند:

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

دَمَرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكُفَّارِينَ أَمْثَالُهَا

سوره محمد (ص)

از این رو هنگام قرائت قرآن به علائم وقف دقت و در هریک از آنها وقف کنید.

آیه ۱۵ از صفحه ۴۸۴ قرآن کریم را با رعایت همه محل‌های وقف بخوانید.

نُعَالِيَت

(صفحه ۱۳ کتاب درسی)

آموزش معاجم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نباید مسخره کند ، می باشند ، زنان ، برادران ، اصلاح کنید

معنا	کلمه	ردیف
شاید	عَسَىٰ	۵
... ، باشند	يَكُونُونَ ، يَكُونُوا	۶
...	نِسَاءٌ	۷

معنا	کلمه	ردیف
...	إِخْوَةٌ	۱
...	أَصْلِحُوا	۲
مورد رحمت قرار می گیرید	ثُرَّاحُونَ	۳
...	لَا يَسْخَرُ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ :

۲- فَاصْلِحُوا :

۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ :

۴- لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ :

۵- لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ :

۶- عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا :

۷- حَيْرًا مِّنْهُنَّ :

۸- وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِسَاءٍ :

۱- این عبارت را به صورت «مؤمنان، فقط با هم برادرند» معنا کنید. یعنی مؤمنان فقط باید با هم برادری و مهربانی کنند نه جنگ و تزاع.

۲- در این دو عبارت حرف «می» معنا نمی‌شود و در آخر ترجمه، کلمه «را» می‌آید.

آن با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۱۵ تا ۵۲۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیه ۱۰ و قسمت اول آیه ۱۱ سوره حجرات را کامل کنید.

۱- إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ :

۲- فَاصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَيْكُمْ : دو برادرتان

۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ :

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ عَامَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ :

۵- عَسَى أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ :

۶- وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِسَاءٍ عَسَى أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ :

باشند

ج- از صفحه ۵۱۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بباید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د- سوره حجرات یکی از زیباترین و جامع‌ترین سوره‌های قرآن کریم است. در این سوره مسائل بسیار مهم اعتقادی در زمینه اطاعت کامل از خدا و پیامبر اکرم و نیز مسائل مهم اجتماعی میان مسلمانان مانند صلح و پرهیز از جنگ و نیز مسائل ارزشمند اخلاقی آمده است. از این سوره یا به طور خاص، از صفحه ۵۱۷، یکی از پیام‌های ارزشمند را انتخاب کنید و همراه با معنای آن بنویسید. سپس آن را حفظ و به آن پای بند باشید.

آیین زندگی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



بهداشت روانی در قرآن (۲)

در درس قبل با برخی از مشکلات روحی و روانی آدمی و درمان‌های قرآن کریم آشنا شدیم. اینک نیز به تعداد دیگری از این مشکلات توجه می‌کنیم.

درمان قرآن	آسیب‌های روحی و روانی
<p>وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ^۱</p> <p>نیکی و بدی یکسان نیست:</p> <p>إِذْعَفْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ^۲</p> <p>(بدی) را با آنچه که بهتر است، از بین بیرید (بدی را با بدی پاسخ ندهید).</p> <p>فصلت ۳۴</p>	لیج بازی و کینه‌توزی
<p>وَلِيَعْفُوا وَلِيَصْفَحُوا^۱</p> <p>باید عفو کنند و گذشت نمایند:</p> <p>أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ^۲</p> <p>مگر دوست ندارید که خداوند شما را بیخشید؟!</p> <p>نور ۲۲</p>	
<p>وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ^۱</p> <p>(افراد با تقو) خشم خود را فرو می‌خورند و مردم را عفو می‌کنند.</p> <p>آل عمران ۱۳۴</p> <p>فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَاجْرُهُ عَلَى اللَّهِ^۲</p> <p>شوری ۴۰</p>	خشم و عصبانیت

وَلَا تَهْنُوا وَلَا تَحْزَنُوا

سستی نکید و ناراحت و نگران نباشد

وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
که شما برترید، اگر مؤمن باشید.

آل عمران ۱۳۹

خودکمینی

تحقیق: با مراجعه به آیات ۱۰ تا ۱۲ سوره حجرات این موارد را باید و با تدبیر در این چند آیه بیان کنید که قرآن برای پاک شدن از این صفات ناسنند فردی و اجتماعی، ما را به چه راهی هدایت می کند.

- ۱- مسخره کردن
- ۲- عیب جویی
- ۳- لقب بد دادن
- ۴- سوء ظن
- ۵- تجسس در کار دیگران
- ۶- غیبت کردن



وَالسَّمَاءُ ذَاتُ الْحُبْلِ ٧ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُخْتَلِفٍ ٨ يُؤْفَكُ عَنْهُ
مَنْ أَفْكَ ٩ قُتِلَ الْخَرَاصُونَ ١٠ الَّذِينَ هُمْ فِي عَمَرَةٍ سَاهُونَ ١١
يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمَ الدِّينِ ١٢ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ١٣ ذُوقُوا
فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ١٤ إِنَّ الْمُتَقَبِّلِينَ فِي جَنَّتٍ
وَعُيُونٍ ١٥ إِعْدَادُهُمْ كَمَا كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ
كَانُوا قَلِيلًا مِنَ الْيَلِّ مَا يَهْجَعُونَ ١٦ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ
وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومٌ ١٧ وَفِي الْأَرْضِ إِعْيَتُ
لِلْمُوْقِنِينَ ١٨ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ١٩ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ
وَمَا تُوعَدُونَ ٢٠ فَوَرَبِ السَّمَاءُ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ
تَنْطِقُونَ ٢١ هَلْ أَتَنَّكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكَرَّمِينَ ٢٢
إِذَ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ٢٣ قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ٢٤ فَرَاغَ
إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ٢٥ فَقَرَبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ
فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ٢٦ قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشِّرُوهُ بِغُلَمٍ عَلِيهِ
فَأَقَبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ
عَقِيمٌ ٢٧ قَالُوا كَذَلِكِ ٢٨ قَالَ رَبِّكِ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ

قَالَ فَمَا خَطَبُكُمْ أَيَّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٢١﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسَلْنَا إِلَى قَوْمٍ
 مُّجْرِمِينَ ﴿٢٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ طِينٍ ﴿٢٣﴾ مُسَوَّمَةً
 عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٢٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
 فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً
 لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْآلِيمَ ﴿٢٦﴾ وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ
 بِسُلْطَنٍ مُّبِينٍ ﴿٢٧﴾ فَتَوَلَّى بُرْكِنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٢٨﴾ فَأَخْذَنَاهُ
 وَجُنُودَهُ فَنَبَذَنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٢٩﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا
 عَلَيْهِمُ الرَّبِيعَ الْعَقِيمَ ﴿٣٠﴾ مَا تَذَرُّ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا تَأْتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ
 كَالْرَّمَيْمِ ﴿٣١﴾ وَفِي ثَمُودٍ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينَ ﴿٣٢﴾ فَعَتَوْاعَنَ
 أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخْذَتْهُمُ الصّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٣٣﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا
 مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ إِثْمِهِمْ كَانُوا
 قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٣٥﴾ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَا هَا بِإِيمَدٍ وَإِنَّا لَمَوْسِعُونَ ﴿٣٦﴾
 وَالْأَرْضَ فَرَشَنَا هَا فِنْعَمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٣٧﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا
 زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٣٨﴾ فَفِرَّوْا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ
 وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَى إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٣٩﴾

آموزش معنای کلمات

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

استغفار می‌کنند ، بودند ، سحرها ، نیازمند ، ثروت

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
... ، جمع مال	أموال	۴	...	كانوا	۱
نيازمند، درخواست کننده	سائل	۵	... ، جمع سحر	أسحار	۲
محروم ، ...	محروم	۶	... ، آمرزش می خواهند	يَسْتَغْفِرُونَ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ :

۲- كَانُوا : هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

۳- إِلَهُمْ كَانُوا :

۴- لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ :

۵- وَفِي أَمْوَالِهِمْ :

۶- وَفِي أَنْفُسِكُمْ :

۷- وَفِي الْأَرْضِ عَايَتُ :

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۲۱ تا ۵۲۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱۵ تا ۲۱ سوره ذاریات را کامل کنید.

۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ (۱۵) :

۲- عَاخِذِينَ مَا ءاتَاهُمْ رَبُّهُمْ : آنچه به آنها می‌دهد می‌گیرند:

۳- إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ (۱۶) :

۴- كَانُوا قَلِيلًا مِنَ الَّذِي مَا يَهْجَعُونَ (۱۷) : آنها فقط کمی از شبرا می‌خوابیدند (ویشترب را در دعا نماز بودند).

۵- وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ (۱۸) :

۶- وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومٌ (۱۹) :

۷- وَفِي الْأَرْضِ عَالِيَّةُ لِلْمُوقِنِينَ (۲۰) :

۸- وَفِي أَنفُسِكُمْ أَفَلَا تُبَصِّرُونَ (۲۱) : پس آیا نمی‌بینید؟

ج- از صفحه ۵۲۳ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و معنا کنید.

۵- در صفحه ۵۲۳ قرآن کریم، خداوند به پیامبر می‌فرماید: «به مؤمنان پند و تذکر بده که برای آنها سودمند است». این آیه شریفه را بیابید، همراه با ترجمه آن بنویسید. به نظر شما چرا پند و تذکر سودمند است؟ در این باره با دوستان خود گفت و گو کنید.

مؤمنان را سود بخشد!

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی



۱- در اینجا «ب» به معنای «در» است.

وَنَبَّئُهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرِّ مُحْتَضَرٍ ﴿٢٨﴾ فَنَادَاهُ صَاحِبُهُمْ
 فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
 صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهْشِيمٍ الْمُحْتَظَرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرَنَا الْقُرْءَانَ
 لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُذَكَّرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَبَتْ قَوْمٌ لَوْطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا
 عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا إِلَّا لَوْطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحْرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا
 كَذَلِكَ نَجَزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوا
 بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذَوْقُوا
 عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌ ﴿٣٨﴾
 فَذَوْقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرَنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُذَكَّرٍ
 وَلَقَدْ جَاءَ إِلَّا فِرْعَوْنَ النُّذُرِ ﴿٤١﴾ كَذَبُوا إِيمَانِنَا كُلُّهَا فَأَخْذَنَاهُمْ
 أَخْذَ عَزِيزٍ مُقتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَآءَةٌ
 فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيْهَمُ الْجَمْعُ
 وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ آدَهُنَّ وَأَمَرُ
 إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعْرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ
 عَلَى وُجُوهِهِمْ ذُوقَوْمَسَ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾



وقف در آخر جمله

بسیاری از جمله‌های یک آیه، علامت وقف ندارند و تشخیص اینکه جمله در کجا پایان می‌یابد تا بتوان در آخر آن، وقف کرد؛ از طریق درک معنای آن، امکان‌پذیر است.

برای درک معنای آیات، باید با معنای کلمات و ساختار جمله آشنا باشیم تا هر جمله را از جمله دیگر تشخیص دهیم^۱. همچنین می‌توان به وسیله برخی کلمات ساده، ابتدای جمله را تشخیص داد و در محل مناسب وقف کرد.

برخی کلمات پر استفاده که معمولاً در اول جمله قرار می‌گیرند، عبارت‌اند از :

وَ ، فَ ، ثُمَّ ، إِنَّ ، لِكِنَّ

خوب است بدانیم که وقف بر سر هر جمله و کوتاه کوتاه خواندن عبارات قرآنی، خواندن را آسان می‌کند و از اشتباهات می‌کاهد، همچنین درک و فهم معنای آیات آسان‌تر و وقف و ابتداء، بهتر انجام می‌شود.

فالیت

اکنون با توجه به کلماتی مانند «وَ ، فَ ، ...» جمله‌های آیه ۹ صفحهٔ قبل را

مشخص کنید و این آیه را با رعایت وقف در آخر هر جمله بخوانید.

^۱ مطالعهٔ ترجمه آیات نیز می‌تواند ما را در درک معنای آیات کمک کند.

آموزش معادیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پند ، خاندان ، آسان کردیم

معنا	کلمه	ردیف
پندگیرنده	مُدَّكِر	۴
هشدارها، هشداردهنگان	نُذْر	۵
مجازات کردیم، گرفتیم	أَخْذَنَا	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	يَسَّرَنَا	۱
... ، یاد	ذِكْر	۲
آل ، ...	ءَال	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَلَقَدْ يَسَّرَنَا الْقُرْءَانَ :

۴- إِلَّا فِرْعَوْنَ :

۶- كُلُّهَا :

۳- وَلَقَدْ جَاءَ :

۵- كَذَبُوا إِيَّاهُنَا :

۷- فَلَخَذْنَاهُمْ :

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۲۶ تا ۵۳۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۴۰ تا ۴۲ سوره قمر را کامل کنید.

۱- وَلَقَدْ يَسَرَنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ :

۲- فَهَلْ مِنْ مُذَكَّرٍ :

۳- وَلَقَدْ جَاءَ إِلَّا فِرْعَوْنَ التُّدْرُ :

۴- كَذَبُوا إِيَّا يَنْتَنَا كُلُّهَا :

۵- فَلَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُفْتَدِرٍ :

را آن گونه که فردی عزتمند و مقتصد مجازات می‌کند.

ج- از صفحه ۵۲۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- در صفحه ۵۲۷ قرآن کریم، عبارات زیبا و پرمعنای بسیاری آمده است. در یکی از آنها خداوند می‌فرماید: «در دستیابی به حق، ظن و گمان کافی نیست». در حقایقی مهم همچون اعتقادات دینی باید به یقین و اطمینان کامل دست یافت. این عبارت حکیمانه را بیابید، همراه با معنای آن بنویسید و چه خوب است آن را حفظ کنید.

فقط یقین!

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی





انبساط و گسترش جهان

دانشمندان می‌گویند جهان پیوسته در حال انبساط و گسترش است و کهکشان‌ها از یکدیگر دور می‌شوند. بروفسور استيفن ویلیام هاوکینگ در کتاب تاریخچه زمان می‌گوید^۱:

«مجموعه کیهانی شامل چند صد هزار میلیون کهکشان است که هر کدام دارای چندصدهزار میلیون ستاره‌اند. همه این کهکشان‌ها در حال دورشدن از ما هستند. این مطلب را به وسیله تجزیه نور ستارگان می‌فهمیم.»

برای نخستین بار دانشمندی به نام «سلیفیر» در سال ۱۹۲۲ میلادی این موضوع را کشف کرد. بعد از او «هابل» در سال ۱۹۲۹ اعلام کرد کهکشان‌ها و ستارگان به صورت منظم از یکدیگر دور می‌شوند.

۱- پژوهشی در اعجاز علمی قرآن تألیف دکتر محمد علی رضابی اصفهانی، صفحه ۱۴۲

قرآن کریم در عصری که نه از دورین های معمولی خبری بود و نه از تلسکوپ های غول پیکر امروزی، به گسترش و انساط عالم اشاره کرده است. هر چند قرآن، کتاب نجوم، فیزیک یا شیمی نیست؛ بلکه کتاب هدایت انسان است؛ اما گاهی به برخی از رازها و شگفتی های عالم آفرینش که در زمان ترول قرآن همچ خبری از آن نبوده است، اشاره دارد. چنین اشاره هایی، نشانه روشن و خوبی است که قرآن کریم وحی الهی است که سرچشمۀ در علم بی پایان خداوند دارد. در آیه ۴۷ سوره ذاریات به این موضوع علمی شگفت انگیز اشاره شده است.

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنّا لَمُوسِعُونَ

و ما آسمان را با قدرت بنا کردیم و همواره آن را گسترش می بخشیم.

ذاریات ۴۷





وَمَا آمَرْنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمٍ بِالبَصَرِ ٥٠ وَلَقَدْ أَهْلَكَنَا
أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُذَكَّرٍ ٥١ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلَوْهُ فِي
الْزُّبُرِ ٥٢ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ٥٣ إِنَّ الْمُتَقِينَ فِي
جَنَّتٍ وَنَهَرٍ ٥٤ فِي مَقْعَدٍ صِدِيقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ ٥٥

سورة الرحمن

٧٨

آياتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ١ عَلَمَ الْقُرْءَانَ ٢ خَلَقَ الْإِنْسَانَ
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ٣ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ يُحْسِبَانِ ٤ وَالنَّجْمُ
وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ٥ وَالسَّمَاءُ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
اَلَا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ٦ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ٧ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلأنَامِ
فِيهَا فِاكِهَةٌ وَالتَّخْلُ ذَاتُ الْأَكَامِ ٨ وَالْحَبْ ذُو الْعَصْفِ
وَالرَّيحَانُ ٩ فَبِأَيِّ ءالٰئِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٠ خَلَقَ
الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَارِ ١١ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ١٢ فَبِأَيِّ ءالٰئِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٣

رَبُّ الْمَشْرِقِينَ وَرَبُّ الْمَغْرِبِينَ ١٧ فِيَّ إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٨
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ١٩ يَئِنْهُمَا بَرَخُ لَا يَبْغِيَانِ ٢٠ فِيَّ إِلَهٌ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢١ يَخْرُجُ مِنْهُمَا الْلُّولُوُّ وَالْمَرْجَانُ ٢٢ فِيَّ إِلَهٌ
 إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢٣ وَلَهُ الْجَوَارُ الْمُنْشَأُتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ
 فِيَّ إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢٤ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانِ ٢٥ وَيَبْقَى
 وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ٢٦ فِيَّ إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأنٍ ٢٧
 فِيَّ إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢٨ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيَّهُ الشَّقَالَانِ
 فِيَّ إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٢٩ يَمْعَشُ الرِّحْنَ وَالْإِنْسِ
 إِنْ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا
 لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا سُلْطَانٌ ٣٠ فِيَّ إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٣١
 يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُواطِئُ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرُانِ ٣٢ فِيَّ إِلَهٌ
 إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٣٣ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرَدَةً
 كَالْدِهَانِ ٣٤ فِيَّ إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٣٥ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ
 عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسُ وَلَاجَانُ ٣٦ فِيَّ إِلَهٌ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٣٧

آموزش معانی کلمات

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

سجده می‌کند ، ترازو ، یادداد ، طغیان نکنید ، سخن

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
برافراشت	رَفَعَ	۵	... ، آموخت	عَلَّمَ	۱
قرارداد، نهاد	وَضَعَ	۶	... ، سخن گفتن	بَيَان	۲
... ، معیار	مِيزَانٌ	۷	علف، گیاه بدون ساقه	نَجْمٌ	۳
... ، از حد نگزیرد	لَا تَطْغُوا	۸	...	يَسْجُدُ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- الرَّحْمَنُ : خدای ...

۲- عَلَّمَ الْقُرْءَانَ :

۳- خَلَقَ الْإِنْسَانَ :

۴- عَلَّمَهُ الْبَيَانَ :

۵- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ :

۶- رَفَعَهَا :

۷- يَسْجُدُنَّ :

۸- أَلَا تَطْغَوا :

۹- وَضَعَ الْمِيزَانَ :

۱۰- إِلَّا قِسْطٌ :

۱۱- أَقِيمُوا الْوَزْرَ :

۱- «نجم» به معنای «ستاره» نیز است؛ اما در اینجا بهتر است به معنایی که در جدول آمده، ترجمه شود.

۲- قسط : عدل

۳- آلا = آن + لا

آن با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۴ تا ۵۳۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۹ تا ۱ سوره «الرَّحْمَن» را کامل کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

۱- الرَّحْمٰنُ عَلَّمَ الْقُرْءَانَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ



۲- الشَّمْسُ وَالقَمَرُ يُحْسِبَاْنِ : و با حساب و اندازه در نظم هستند.

۳- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَاْنِ :

۴- وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ :

۵- الْأَطَغْوَا فِي الْمِيزَانِ :

۶- وَأَقِيمُوا الْوَزْرَ بِالْقِسْطِ :

۷- وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ : و در (وزن کردن و سنجیدن) کم و کاست نگذارید.

ج- از صفحه ۵۳۲ و ۵۳۳ قرآن کریم چند آیه یا عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- یکی از پیام‌های زیبا و پرمعنای قرآن کریم که در سال‌های قبل نیز با آن آشنا شده‌اید، در صفحه ۵۳۳ قرآن کریم آمده است. این پیام را بیابید و همراه با معنای آن بنویسید. با دوستان خود گفت و گو کنید و بینید که چه مطالب عمیق‌تری از این پیام دریافت می‌کنید.

نیکی جواب نیکی

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی



جلسة دوم : سورة واقعه

شَمْ إِنَّكُمْ أَيَّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَدِّبُونَ ٥١ لَا كُلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ
 زَقْوَمٍ ٥٢ فَمَا يَعْنَوْنَ مِنْهَا الْبُطْوَنَ ٥٣ فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ
 فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهَمِيمِ ٥٤ هَذَا تُزْلِهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ٥٥ نَحْنُ
 خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ٥٦ أَفَرَءَيْتُمْ مَا تُمْنَوْنَ ٥٧ إِنَّكُمْ
 تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ٥٨ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ
 وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ٥٩ عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِيمَا
 لَا تَعْلَمُونَ ٦٠ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشَأَةَ الْأُولَى فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ
 أَفَرَءَيْتُمْ مَا تَحْرِثُونَ ٦١ إِنَّكُمْ تَزَرَّعُونَ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ٦٢ لَوْ
 نَشَاءُ لَجَعَلْنَا هُطْطَامًا فَظَلَّتُمْ تَفَكَّهُونَ ٦٣ إِنَّا لَمُغْرِمُونَ
 بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ٦٤ أَفَرَءَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشَرِبُونَ ٦٥ إِنَّكُمْ
 أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ٦٦ لَوْنَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًاً
 فَلَوْلَا تَشَكُّرُونَ ٦٧ أَفَرَءَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ٦٨ إِنَّكُمْ
 أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ٦٩ نَحْنُ جَعَلْنَاها تَذَكِّرَةً
 وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ٧٠ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ
 فَلَا أُقِسِّمُ بِمَوْقِعِ النُّجُومِ ٧١ وَإِنَّهُ لَقَسْمٌ لَوْتَعْلَمُونَ عَظِيمٌ

الف و صل^۱

الف بدون حرکت در اول کلمه، الف وصل است. این الف در وسط جمله خوانده نمی‌شود؛ مانند :

يَأَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

الف وصل در ابتدای جمله، با حرکت مناسب خود خوانده می‌شود؛ مانند :

يَأَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

حرکت الف و صل^۲

۱- فتحه : در همه کلمات دارای «الـ» مانند :

الْيَوْمَ ← أَلَيْوَمَ السَّاجِدُونَ ← أَلَسِجِدُونَ

۲- ضمه : در کلماتی که اولین حرکت آنها ضمه است، مانند :

اسْكُنُوا ← أُسْكُنُوا ادْخُلُوا ← أُدْخُلُوا

۳- كسره : در سایر موارد، مانند :

اِصْبِرُوا ← اِتَّقُوا اِصْبِرُوا ← اِتَّقُوا

شایان ذکر است بعد از شماره آیه و بعد از علامت وقف، حرکت الف وصل به شکل ریز نوشته شده است. مانند :

اَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ اَنْظُرُوا إِلَى ثَمَرٍ اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَعْلُومٌ

فعالیت
حرکت الف وصل در ابتدای این کلمات را مشخص کنید :

اسْتَجِيبُوا اِعْدِلُوا اَذْكُرُوا اِسْكِعُونَ اِثْنَا عَشَرَ

۱- الف وصل را همزه وصل نیز می‌نامند.

۲- این قواعد استثنای نیز دارد که غالباً در اول جمله نیست.

آموزش معنای اسم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

می آشامید ، می رویانید ، دیدید ، شکر می کنید ، می خواهیم ، کشاورز

معنا	کلمه	ردیف
...	نَشَاءُ	۴
... ، می نوشید	تَشَبَّهُونَ	۵
... ، سپاسگزاری می کنید	تَشْكُرُونَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
... ، دقت کردید	رَأَيْتُمْ	۱
... ، زراعت می کنید	تَرَزَعَونَ	۲
... ، رویاننده	زارع	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- أَفَرَءَيْتُمْ :

۲- تَرَزَعَنَهُ :

۳- لَوْنَشَاءُ :

۴- أَمْ نَحْنُ الْرِّعَونَ :

۵- لَجَعَلْنَاهُ :

۶- فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ :

۷- نَحْنُ مَحْرُومُونَ :

نکته: گاهی بهتر است «اسم فاعل» یا «اسم مفعول» در جمله به صورت فعل معنا شود؛ مانند :

لِلرَّاكَةِ فَاعِلُونَ : برای زکات انجام دهنده‌گان هستند. ← زکات را می پردازند.

وَ مَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ : و ما برانگیخته شدگان نیستیم. ←

۱- اینجا بهتر است «زارعون» به صورت فعل مضارع (زراعت می کنیم، می رویانیم) معنا شود.

۲- فَلَوْ... : پس چرا ...

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۵ تا ۵۳۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۶۳ تا ۷۰ سوره واقعه را کامل کنید.

۱- أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ۶۳ : ... به ... می کارید؟

۲- إِنَّمَا تَرَكَ عَوْنَاهُ أَمَّا نَحْنُ الظَّرِيعُونَ ۶۴ :

۳- لَوْنَشَاءُ لَجَعَلَنَّهُ حُطَامًا فَظَلَمْتُمْ تَفَكَّهُونَ ۶۵ :

..... خُرد و خشک شده، و شما ناراحت و متعجب می شوید!

۴- إِذَا مَغَرَّمُونَ ۶۶ : (و می گفتید) واقعاً ما زیان کردیم.

۵- بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۶۷ :

۶- أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشَرَّبُونَ ۶۸ :

۷- إِنَّمَا أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُنْزَنِ أَمَّا نَحْنُ الْمُنْزَلُونَ ۶۹ :

..... آن را از ابر فرو فرستادید یا ما هستیم که آن را فرو می فرستیم.

۸- لَوْنَشَاءُ جَعَلَنَّهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشَكُّرُونَ ۷۰ :

..... تلخ و شور،

ج- از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بباید و آنها را همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی می توانید انتخاب کنید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی



تلخ و شیرین^۱

تمام رودهای بزرگ که آب شیرین دارند، وقتی به دریاها می‌ریزند، در کنار ساحل، دریایی از آب شیرین درست می‌کنند و آب‌های شور را به عقب می‌رانند. برخلاف انتظار اولیه، این دو دریا، به علت تفاوت درجهٔ غلظت نمک، تا فاصله‌های دور با یکدیگر آمیخته نمی‌شوند و حتی رنگ این آب‌ها با هم متفاوت است. گویا درین آنها حائل و مانعی قرار گرفته است که از درآمیختن آنها با یکدیگر جلوگیری می‌کند. این پدیده، سرمایهٔ بزرگی است که انسان‌ها از زمان‌های قدیم با استفاده از آن زمین‌های بسیاری را آبیاری می‌کردند و زیر کشت درختان می‌بردند.

قرآن کریم از این شگفتی زیبا و پریرکت آفرینش در چندجا سخن گفته است.

وَهُوَ الَّذِي مَرَأَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أَجَاجٌ

وَجَعَلَ يَينَهُمَا بَرَزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا

و او کسی است که دو دریا را در کنار هم قرار داد؛ یکی گوارا و شیرین و دیگری شور و تلخ،
و در میان آنها حائل و مانعی قرار داد تا با هم مخلوط نشوند.



مَرْجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١﴾ بَيْنَهُما بَرْزَخٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢﴾

فَبِأَيِّ الَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣﴾

دو دریا را در حالی که با هم تماس دارند، در کنار هم قرار داد. در میان آن دو، حائلی است
که این دو با یکدیگر آمیخته و مخلوط نمی شوند.

پس کدام یک از نعمت‌های پروردگاری‌تان را انکار می‌کنید؟!

الرحمن



طعم شیرین، رنگ روشن، چون قمر
طعم تلخ و رنگ ^۱مُظْلِمٌ همچو فار^۲
بر مثال آب دریا، موج موج

مولوی

بحر را نیمیش شیرین، چون شکر
نیم دیگر تلخ، همچون زهرمار
هر دو برهم می‌زنند از تحت و اوچ^۳

۱- مُظْلِمٌ: تاریک، سیاه
۲- فار: قیر، ماده سیاه رنگ
۳- تحت و اوچ: باین و بالا



وَالَّذِينَ ءامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ اُولَئِكَ هُمُ الصَّدِيقُونَ
وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرٌ هُمْ وَنُورٌ هُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِإِيمَانِنَا اُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ١٩ اعْلَمُوا أَنَّمَا^١
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ
فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلٍ غَيْرِ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ
يَهِيجُ فَتَرَهُ مُصْفَرًا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ
شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ
الْغُرُورِ ٢٠ سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٌ عَرَضُهَا
كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ
مَا آَاصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنفُسِكُمْ ٢١
إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ
لِكَيْلَاتٍ أَسْوَاعَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا أَتَتَكُمْ ٢٢
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٌ ٢٣ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ
النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ٢٤



لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا إِلَيْهِم بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأَسْوَى شَدِيدٍ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ
وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا
وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ
مُهَتَّدٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٢٧﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ إِعْثَارِهِمْ
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرِيَمَ وَءَاتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا
مَا كَتَبْنَا هَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقًّا
رِعَايَتِهَا فَءَاتَيْنَا الَّذِينَ ءامَنُوا مِنْهُمْ أَجَرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
فَسِقُونَ ﴿٢٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَءَامِنُوا بِرَسُولِهِ
يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلَ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ
بِهِ وَيَغْفِر لَكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٩﴾ لِئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلَ
الْكِتَابِ إِلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ
بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

آموزش معاجم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

یاری می‌کند ، پیامبران ، فایده‌ها ، قدرتمند ، آهن

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
سختی	بأس	۵	... ، جمع رَسُول	رُسُل	۱
...	منافع	۶	دلایل روشن ، جمع بَيِّنَة	بَيِّنَات	۲
...	ینصر	۷	رفتار کند ... به، به پا دارد	يَقُومَ ... بِ	۳
قوی ، ...	قوى	۸	...	حَدِيد	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- أَرْسَلْنَا رُسُلًا:

۲- أَنَّزَلْنَا مَعَهُمْ :

۳- أَنَّزَلْنَا الْحَدِيدَ:

۴- لَيَعْلَمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ :

۵- بَأْسٌ شَدِيدٌ :

۶- مَنَافِعُ النَّاسِ:

۷- يَنْصُرُهُ :

۸- لَيَعْلَمَ اللَّهُ :

۹- قَوِيٌّ عَزِيزٌ :

۱۰- گاهی «بِ» به صورت «با» معنا می‌شود.

۲- گاهی «شدید» به معنای «بسیار» است.

۳- در اینجا «یَعْلَمَ» به معنای «بشناسد» یا «مشخص کند» است.

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمة آیه ۲۵ سوره حديد را کامل کنید.

۱- لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا إِلَيْكُمْ مِّنْ أَنفُسِكُمْ

۲- وَأَنَّزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ

۳- لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

۴- وَأَنَّزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعٌ لِلنَّاسِ

۵- وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلُهُ بِالْغَيْبِ

در حالی که (خدای دید او) نهان است.

۶- إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

ج- از صفحه ۵۳۸ قرآن کریم چند عبارت آشنا باید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- از صفحه فوق یک پیام قرآنی را که در سال‌های قبل با آن آشنا شده‌اید، همراه با معنای آن بنویسید. این پیام چه نکاتی را به ما مذکور می‌شود. در این باره با دوستان خود گفت و گو کنید.

همه جا با ما!

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی





فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ
الظَّالِمِينَ ١٧ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَنْظُرْ نَفْسُ
مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ١٨
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنفُسُهُمْ أُولَئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ١٩ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ٢٠ لَوْا نَزَّلْنَا هَذَا الْقُرْءَانَ
عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاسِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشَيَةِ اللَّهِ
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضِرُّهُمَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ٢١
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ٢٢ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَمِّمُ الْعَزِيزُ
الْجَبَارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ٢٣
هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٢٤



فصاحت تلفظ لام در لفظ جلاله «الله»

یکی از قواعد مهم فصاحت و تجوید، درشتی و نازکی تلفظ حروف و حرکات است. یک مورد مهم این قاعده، چگونگی تلفظ کلمه «الله» است.

اگر کلمه «الله» بعد از صدای — باید، نازک و معمولی تلفظ می‌شود؛ مانند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ عَبْدُ اللَّهِ يَحْوِلُ اللَّهَ الْحَمْدُ لِلَّهِ

ولی اگر بعد از صدای — یا — باید، به صورت درشت و بُر تلفظ می‌شود؛ مانند:

أَللَّهُمَّ أَللَّهُمَّ هُوَ اللَّهُ هُوَ اللَّهُ وَاللَّهُ إِلَّا اللَّهُ سَمِعَ اللَّهُ

سُبْحَنَ اللَّهِ رَحْمَةُ اللَّهِ وَلِلَّهِ رَحْمَةٌ رَسُولُ اللَّهِ سُبْحَنَ اللَّهِ

در حین خواندن آیات درس، مشخص کنید لام «الله» در کدام یک از جمله‌ها درشت و در کدام، نازک تلفظ می‌شود.

فعالیت

آموزش معانیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

مساوی است ، نباشد ، شخص ، رستگار ، آتش ، فردا

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
نافرمان، گناهکار، منحرف	فاسِق	۵	... ، انسان	نَفْس	۱
...	يَسْتَوِي	۶	...	غَد	۲
...	نَار	۷	...	لَا تَكُونوا	۳
... ، موقّ	فَائِزٌ	۸	فراموش کردند	نَسْوَا	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- اَتَّقُوا اللَّهَ :

۲- لَغَدٍ :

۳- وَلَا تَكُونوا كَالَّذِينَ :

۴- نَسْوَا اللَّهَ :

۵- اُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ :

۶- اَصْحَابُ الْجَنَّةِ :

۷- اَصْحَابُ النَّارِ :

۸- هُمُ الْفَائِزُونَ :

۹- در اینجا بهتر است «هم» را به صورت «همان» ترجمه کنید.

اُنْ با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۴۸ تا ۵۴۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱۸ تا ۲۰ سوره حشر را کامل کنید.

۱- يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ :

۲- وَلَتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِعَدِيٍّ : و باید دقت کند هر را که از پیش می فرستد

۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ :

۴- إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ :

۵- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ :

.....، پس (خدا) خود آنها را از یاد خودشان برد.

۶- أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ :

۷- لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ :

۸- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ :

ج- از صفحه ۵۴۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- در آیات پایانی سوره حشر (صفحه ۵۴۸) مجموعه‌ای از زیباترین اسم‌ها و صفت‌های خدای بزرگ آمده است. هر بخش از آنها را که دوست دارید به عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و همراه با معنا بنویسید. چه خوب است آیات ۱۸ تا ۲۴ سوره حشر را با توجه به معنا حفظ کنید و آنها را گاه به گاه بخوانید.

الله

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی





پیرمرد شامی و امام سجاد علیه السلام

زمانی که اهل بیت امام حسین علیه السلام در حال اسارت به مرکز خلافت یزید در شام رسیدند، پیرمردی نزد آنان آمد و گفت: «خدا را شکر که با هلاکت مردان شما، یزید بر شما مسلط شد».

امام سجاد علیه السلام به او فرمود: ای پیرمرد آیا قرآن خوانده‌ای؟

پیرمرد گفت: آری

امام سجاد علیه السلام: آیا این آیه را در قرآن خوانده‌ای که:

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوْدَةَ فِي الْقُرْبَىٰ ^۱ (بگو من هیچ پاداشی از شما برای رسالت
درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن نزدیکانم)

پیرمرد گفت: آری خوانده‌ام.

امام سجاد علیه السلام فرمود: آیا می‌دانی ما خویشان پیامبریم. آیا در سوره اسراء این آیه را خوانده‌ای که:

وَإِاتِّ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ ^۲ (و حق نزدیکان را بیرداز)

پیرمرد گفت: آری

امام سجاد علیه السلام فرمود: ما «ذی القُربَىٰ» و خویشان رسول خدا صلی الله علیه وآلہ هستیم. آیا این آیه را خوانده‌ای که:

وَاعْلَمُوا أَنَّ مَا عَنِّيْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَلَنَّ لِلَّهِ الْخُمُسُهُ وَلِرَسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ ... ^۳

(بدانید هر گونه غنیمتی به دست آورید، خمس آن برای خدا و برای پیامبر و برای نزدیکان (پیامبر) است.)

پیرمرد: آری

امام سجاد علیه السلام فرمود: ما همان «ذی القُربَىٰ» هستیم. آیا این آیه را خوانده‌ای:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَهِّبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ^۴

(خداؤند می‌خواهد پلیدی و گناه را فقط از شما اهل بیت دور کند؛ و کاملاً شمارا پاک سازد).



پیرمرد گفت : این آیه را هم خوانده‌ام.

امام سجاد علیه السلام فرمود : ما همان اهل بیتی

هستیم که خدا آیه طهارت را در عظمت آنها نازل کرده است.

پیرمرد که تا این زمان گمان می‌کرد، امام و همه اسیران ییگانگانی هستند که علیه یزید قیام و خروج کرده‌اند، به ناگاه برخود لرزید و متوجه شد آن بزرگان، فرزندان و خاندان پیامبر اکرم‌اند.

با خود اندیشید اگر اینان ییگانه و خارج از دین‌اند، پس چرا قرآن

می‌خوانند و این گونه با آن آشنا هستند. بیان صريح و روشن امام سجاد از

قرآن، در آن شرایط ویژه، پیرمرد را نسبت به آنچه قبلًا شنیده بود، به تردید انداخت.

لحظاتی ساكت ماند و با تعجب پرسید :

شما را به خدا قسم آیا این آیات قرآن در شأن شماست؟

امام علیه السلام فرمود : به خدا قسم، به حق جدم رسول الله صلی الله علیه و آله که این

آیات در حق ماست.

پیرمرد گریست و سر به سوی آسمان برداشت و گفت : خدایا! از همه دشمنان آل محمد صلی الله علیه و آله

بیزاری می‌جویم و از حرف‌هایی که زدم عذر می‌خواهم و خطاب به امام سجاد علیه السلام گفت : آیا توبه

من قبول می‌شود؟

امام سجاد علیه السلام : آری. اگر توبه کنی خداوند قبول می‌کند و تو با ما هستی.

چون داستان این پیرمرد به گوش یزید رسید، دستور داد اورا کشند.^۱

^۱ کتاب «هزار و یک حکایت قرآنی» نوشته محمد حسین محمدی به نقل از کتاب بحار الانوار جلد ۴۵



يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنُتُ يُبَايِعُنَّكَ عَلَىٰ أَن لَا يُشْرِكَنَ
بِاللَّهِ شَيْئًا وَ لَا يُسْرِقُنَّ وَ لَا يَزِنُنَّ وَ لَا يَقْتُلُنَّ أَوْلَادَهُنَّ وَ لَا يَأْتِنَ
بِبُهْتَانٍ يَفْتَرُنَّهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَ أَرْجُلِهِنَّ وَ لَا يَعْصِيَنَّكَ فِي
مَعْرُوفٍ فَبَايِعُهُنَّ وَ اسْتَغْفِرُ لَهُنَّ اللَّهُ أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِيبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ

١٤

سُورَةُ الصَّفِّ

آياتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَمْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ
كَبَرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفَّا كَانُوكُمْ
بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ وَ إِذَا قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُومُ لَمَّا
تُؤْذُنَنِي وَ قَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاغَوا أَرَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنَى إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا
 لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرِيهِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي أَسْمُهُ أَحْمَدٌ
 فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ٦ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ
 افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي النَّاسَ
 الظَّالِمِينَ ٧ يُرِيدُونَ لِيُطْفَعُوا نُورُ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِّنُ نُورُهُ وَلَوْ
 كَرِهَ الْكُفَّارُونَ ٨ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
 عَلَى الَّذِينَ كُلُّهُمْ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ٩ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدْلُكُمْ
 عَلَى تِجَارَةٍ تُجْيِكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ١٠ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجْهِدُونَ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ١١
 يَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلُكُمْ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ وَمَسِكَنَ
 طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدِينٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ١٢ وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ
 مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ ١٣ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا
 أَنصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيْكَنَ مَنْ أَنْصَارَ إِلَى اللَّهِ قَالَ
 الْحَوَارِيْكَنَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَعَمِّنْ طَائِفَةٍ مِنْ بَنَى إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ
 طَائِفَةٍ فَأَيَّدَنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَاصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ١٤

آموزش معاجم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

جهاد و تلاش می‌کنید ، خانه‌ها ، ایمان می‌آورید ، نجات می‌دهد ، گناهان

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
می‌آمرزد، می‌بوشاند	یغِفر	۵	...	ُثنجی	۱
... ، جمع ڏنپ	ڏنوب	۶	...	ُثؤمنون	۲
... ، جمع مَسَكَن	مَساکِن	۷	...	ُثجاھِدونَ	۳
جاودان	عَدْن	۸	می‌دانستید	كُنُمْ تَعلَمونَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- تِجَارَةٌ تُنْجِيْكُ :

۲- تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ :

۳- تُجِهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ :

۴- بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ :

۵- خَيْرٌ لَكُمْ :

۶- إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ :

۷- يَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ :

۸- يُدْخِلُكُمْ جَنَّتٍ :

۹- مَسَكِينٌ طَيِّبَةً :

۱۰- فِي جَنَّتٍ عَدِينٍ :

۱۱- ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ :

۱- گاهی بهتر است «ب» به صورت «با» معنا شود.

۲- با توجه به نکته صفحه ۱۸، ترجمه این فعل، هم به صورت «بدانید» صحیح است و هم به صورت «می‌دانستید».

انس با قرآن در خانه

الف - هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۴۹ تا ۵۵۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات ۱۰ تا ۱۲ سوره صف را کامل کنید.

۱- يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءامَنُوا :

۲- هَلْ أَدْلُكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ : ... راهنمای کنم شمارا ی که

۳- تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ الْمِنْعَنِ :

۴- تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَهِّدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ :

۵- ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۱۱ : این

۶- يَغْرِلُكُمْ ذُنُوبُكُمْ وَيُدْخِلُكُمْ جَنَّتٍ :

۷- تَحْرِي مِنْ تَحِيمًا الْأَنْهَرُ :

۸- وَمَسِكِنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّتٍ عَدِينٍ :

۹- ذَلِكَ الْفَوْرُ العَظِيمُ ۱۲ :

ج - از صفحه ۵۵۲ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای هر یک بنویسید.

د - از صفحه ۵۵۲ قرآن کریم کدام عبارات را برای پیام قرآنی مناسب می‌دانید. پیامی را که برای مؤمنان مزده و بشارت است انتخاب و ترجمه کنید.

یاری خدا و پیروزی نزدیک

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



۱۰- با توجه به آیه قبل، بهتر است این دو فعل به صورت امر (ایمان بیاورید، جهاد کنید) معنا شود.

جلسة دوم : سورة جمعة و سورة منافقون



يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءاْمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ
فَاسْعُوا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ٩ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا
مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَإِذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ١٠ وَإِذَا
رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا إِنْفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكُمْ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ
اللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ الْلَّهُو وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرِّزْقِينَ ١١

سورة المنافقون

١١

آياتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكُمُ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشَهِدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشَهِدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَذِبُونَ ١
إِتَّخَذُوا أَيْمَنَهُمْ جُنَاحًا فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ٢ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ءاْمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطَبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ٣ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعِجِّبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ
يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَبَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ
صَحِيحٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحذَرُهُمْ قاتَلُهُمُ اللَّهُ أَنِّي يُؤْفَكُونَ

نحوه خواندن نون ساکن و تنوین

نون ساکن در کلماتی مانند «منهج ، متعطف ، انحلال» به صورت معمولی و واضح خوانده می شود؛ ولی در کلماتی مانند «شببه، پنکه، سنگ» در حرف بعدش خوانده می شود.

در کلمات قرآن نیز «نون ساکن» و «تنوین» نزد شش حرف «أ ح خ ع غ ه» به صورت معمولی و واضح تلفظ می شود؛ مانند :

سَلَامٌ هِيَ مُحَمَّداً عَبْدُهُ كُفُوا أَحَدُ لِمَنْ حَمِدَهُ أَعْمَثَ

ولی نزد ۲۲ حرف دیگر، در حرف بعدش تلفظ می شود . این نحوه تلفظ موجب قرائت زیبا و فصیح قرآن و نماز می شود؛ مانند :

أَشَهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ	أَشَهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ	وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوا أَحَدٌ
مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِ	إِنْ كُنْتُمْ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ

به قرائت آیات درس از لوح فشرده گوش دهید و مشخص کنید که نون ساکن و تنوین، در چه کلماتی به صورت معمولی و در چه کلماتی، در حرف بعدش تلفظ می شود.

نهاية

۱- قواعد مفصل نون ساکن و تنوین همراه با اصطلاحات اظهار، ادغام، اخفاء، قلب به میم، استثنایات و توضیحات کامل، در کتاب های علم قرائت و تجوید آمده است.

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

خرید و فروش ، وقتی که ، رستگار می شوید ، ندا داده شد

معنا	کلمه	ردیف
تمام شد	قُضِيَتْ	۵
برآکنده شوید	إِنْتَشِرُوا	۶
بجویید، طلب کنید	ابْتَغُوا	۷
... ، موفق می شوید	ثُفْلِحُونَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
...	إِذَا	۱
...	نُودِيَ	۲
...	بَيْع	۳
این ، آن	ذَلِكُمْ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءاْمَنُوا :

۲- إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ :

۳- مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ :

۴- إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ :

۵- ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ :

۶- فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ :

۷- فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ :

۸- وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ :

۹- وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا :

۱۰- لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ :

۱- در اینجا کلمه «من» به صورت «در» معنا می شود.

۲- گاهی با توجه به کلماتی که قبل از فعل مضارع می آید، معنای فعل کمی تغییر می کند، به این تغییر توجه داشته باشید، مانند :

ل + تَعْلَمُونَ : تا (برای اینکه) + می دانید ← تا بدانید

لَعَلَّكُمْ + تُفْلِحُونَ : تا (شاید، به این امید که) شما + موفق می شوید ← تا موفق شوید.

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۵۳ تا ۵۵۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه دو آیه ۹ و ۱۰ سوره جمعه را کامل کنید.

۱- يَأَيُّهَا الَّذِينَ ظَاهَرَ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَعْمَالِهِمْ :

۲- إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ :

۳- فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ : پس بشتابید

۴- وَذَرُوا الْبَيْعَ : و رها کنید

۵- ذَلِكُمْ خَيْرُ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ :

۶- فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَاتَّشِرُوا فِي الْأَرْضِ :

۷- وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَإِذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا :

۸- لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ :

ج- از صفحه ۵۵۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای هریک بنویسید.

د- در صفحه ۵۵۵ قرآن کریم کدام عبارت عزتمندان واقعی را معرفی می‌کند. این عبارت را به عنوان پیام قرآنی انتخاب کرده و همراه با معنا بنویسید.

عزتمندان واقعی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



او خواهد آمد!

همه امت‌ها به‌ویژه یکتاپرستان عالم به پیروزی نهایی حق بر باطل ایمان و امید دارند. این وعده قطعی الهی در همه کتاب‌های آسمانی آمده است؛ اما در قرآن کریم از وضوح و روشنی بیشتری برخوردار است. برخی از این آیات چنین است.

موضوع	آیه
زمین میراث صالحان	<p>وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَرَبَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِي الصَّالِحُوتَ قطعًا در کتاب زبور پس از تورات نوشته شده که زمین را بندگان صالح من به ارث می‌برند.</p> <p>ابیاء ۱۰۵</p>
پیروزی مستضعفان	<p>وَزُيُّدَ أَنَّ نَمْنَعَ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ و چنین خواسته ایم که بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان و وارثان زمین قرار دهیم.</p> <p>قصص ۵</p>
وعده الهی	<p>وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ظَاهَرُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيُسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ خداؤند به مؤمنان نیک کردار شما وعده داده است که آنها را در زمین به حکومت می‌رسانند.</p> <p>نور ۵۵</p>
پیروزی نهایی اسلام	<p>هُوَ اللَّهُ أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الَّذِينَ كُلَّهُمْ وَلَوْكَرِهِ الْمُشْرِكُونَ او کسی است که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاد، تا آن را بر همه دین (ها) چیره کند، هرچند که مشرکان دوست نداشته باشند.</p> <p>صف ۹</p>



خداوند و عده داده است که حکومت در زمین
به دست مؤمنان و صالحان خواهد رسید و به جای ظلم
و ستم همه جا را عدل و داد فراخواهد گرفت. این وعده الهی
به دست آخرین حجت حق یعنی امام زمان (عج) تحقق می‌یابد.



ایمان به ظهور حضرت مهدی (عج) از یک سو پیروزی نهایی حق بر
باطل را نوید می‌دهد، و از سوی دیگر پشتوانه اعتقادی و
قلبی محکمی برای مؤمنان است تا در فراز و نشیب
تاریخ بشریت، ایمان و یقین آنها به شک و تردید
مبدل نشود و در اوج مظلومیت از پایداری و
حرکت در صراط مستقیم باز نماند.





بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ
مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ وَصَوَرَكُمْ فَأَحَسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝ يَعْلَمُ مَا
فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرِّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبِيُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلِ فَذَاقُوا
وَبِالْأَمْرِ إِنَّمَا عَذَابُ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشِّرْ يَهُودَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ
وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ رَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ لَنْ يُبَعْثُوا قُلْ بَلِي وَرَبِّي
لَتَبْعَثُنَّ إِمَّا لِتُنَبَّئُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ فَعَامِنَا
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالثُّورِ الَّذِي أَزَّنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابْنِ ۝ وَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَلِحًا يُكَفَّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخَلْهُ جَنَّتِ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝

سورة الطلاق

آياتها

١٢

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِإِيَّاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ
 النَّارِ خَلِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ١٠ مَا أَصَابَ مِنْ
 مُصِيبَةٍ إِلَّا يَأْذِنُ اللَّهُ وَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ وَاللَّهُ
 بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ١١ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
 فَإِنْ تَوَلَّْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ١٢ اللَّهُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلِيَتَوَكَّلَ الْمُؤْمِنُونَ ١٣
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًا
 لَكُمْ فَاحذِرُوهُمْ وَإِنْ تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ١٤ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
 فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ١٥ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ
 وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِأَنفُسِكُمْ وَمَنْ
 يوَقَ سُحْنَ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ١٦ إِنْ تُقْرِضُوا
 اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفُهُ لَكُمْ وَيَعْفُرُ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
 حَلِيمٌ ١٧ عَالِمُ الغَيْبِ وَالسَّمَادُ الْغَرِيزُ الْحَكِيمُ ١٨

آموزش معانیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

توکل می‌کند ، اندازه ، قرار می‌دهد ، محل خروج

معنا	کلمه	ردیف
گمان می‌کند	يَحْتَسِبُ	۵
...	يَتَوَكَّلُ	۶
کافی است	حَسْبٌ	۷
...	قَدْرٌ	۸

معنا	کلمه	ردیف
تقوا داشته باشد	يَتَّقَى (يَتَّقِي)	۱
...	يَجْعَلُ	۲
راه نجات ، ...	مَخْرَجٌ	۳
جا ، هر کجا	حَيْثُ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید .^۱

۱- وَمَن يَتَّقِي اللَّهَ :

۲- يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا : ۳- وَيَرْزُقُهُ :

۴- مَنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ : ۵- وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ :

۶- فَهُوَ حَسْبُهُ : ۷- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ :

۱- تمام فعل‌های مضارع این عبارات به صورت مضارع التزامی معنا می‌شود؛ نه مضارع اخباری. به مثال‌های زیر دقت کنید.

مضارع اخباری : می‌داند، قرار می‌دهد، توکل می‌کند، تقوا دارند.

مضارع التزامی : بداند، قرار دهد، توکل کند، تقوا داشته باشد.

دَرْخَانَةُ الْقُرْآنِ

اُنْسٌ بِأَفْرَادِ الْمُهَاجِرِ

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۵۶ تا ۵۶۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این عبارات از سوره طلاق را کامل کنید. این قطعه یکی از زیباترین و پرمعناترین پیام‌های قرآنی است. سعی کنید این قطعه را حفظ کنید و آن را با توجه به معنای آن، در آغاز روز و پس از نمازهای خود بخوانید.

۱- وَمَنْ يَتَّقِيَ اللَّهَ يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا :

۲- وَبِرُزْقِهِ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ :

۳- وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسِيبُهُ :

۴- إِنَّ اللَّهَ بِالْعِلْمِ أَمِيرٌ : ... کار و خواست خود را به انجام می‌رساند.

۵- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا :

ج- با مراجعه به صفحه ۵۵۹ قرآن کریم، آیه ۱۱ سوره طلاق را به طور کامل ترجمه کنید. معنای کدام یک از کلمات این آیه را نمی‌دانید؟ آیا می‌توانید معنای این گونه کلمات را با توجه به سایر کلمات هر جمله، حدس بزنید.

د- در آیات صفحه ۵۵۷ چند پیام قرآنی آمده است؟ یکی از این پیام‌ها بیانگر هدایت خاص خداوند است. آن را یافته، همراه با ترجمه بنویسید.

هدایت الهی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



جلسة دوم : سورة ملك



سورة الملك

آياتها

٣٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَرَّأَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١ الَّذِي خَلَقَ
الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَلْوُكُمْ أَيْكُمْ أَحَسَنُ عَمَلاً وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ٢
الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ
تَّقْوِيتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِنْ فُطُورٍ ٣ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
يَنْقَلِبِ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ٤ وَلَقَدْ زَيَّنَاهُ السَّمَاءَ
الَّذِي نَا بِمَاصَابِيحِهِ وَجَعَلْنَاهُ رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا
السَّعِيرِ ٥ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابٌ جَهَنَّمُ وَبَئْسَ الْمَصِيرُ
إِذَا أَقْوَا فِيهَا سَمِيعًا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ٦ تَكَادُ تَمَيَّزُ
مِنَ الْفَيْضِ كُلَّمَا أَقْرَى فِيهَا فَوْجٌ سَالَهُمْ خَرْنَتُهَا الَّمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ٧
قَالُوا بَلِيٌّ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ أَنْتُمْ
إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ٨ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
السَّعِيرِ ٩ فَاعْتَرَفُوا بِذِنْبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ
إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ١٠
إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ١١

آموزش معانی‌یم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

می‌شنیدیم ، دست ، اندیشه و درک می‌کنیم ، یا ، مرگ

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
گوش شنوا داشتیم ، ...	كُنَانْسَمَعُ	۵	... ، جمع : آیدی	يَدٌ	۱
...	أو	۶	...	مَوْتٌ	۲
...	نَعِّقُلُ	۷	می‌آزماید	يَبْلُو	۳
دوخت ، آتش فروزان	سَعِيرٌ	۸	کدام ، کدام‌یک	أَيٌّ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- بِيَدِهِ الْمُلَكُ :

۲- لِيَبْلُوْكُمْ :

۳- الْعَزِيزُ الْغَفُورُ :

۴- أَنْعِقْلُ :

۵- أَصْحَابُ السَّعِيرِ :

۶- در اینجا «نَعِقْلُ» را به صورت ماضی استمراری معنا کنید؛ یعنی : (كُنَا) نَعِقْلُ : اندیشه و درک می‌کردیم

۷- در اینجا «ما» نافیه است؛ یعنی فعل پس از خود را منفی می‌کند.

انس با قرآن در خانه

الف - هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۶۷ تا ۵۶۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات اول و دوم و نیز آیه ۱۰ سوره ملک را کامل کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

۱- تَبَرَّكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ :

۲- وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ :

۳- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ :

۴- لِيَبْلُوكُمْ أَيْكُمْ أَحَسَنُ عَمَلاً :

۵- وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ :

...

۶- وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ :

۷- مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ :

ج - از صفحه ۵۶۳ قرآن کریم چند عبارت آشنا بباید و معنای هریک را همراه آن بنویسید.

د - در صفحه ۵۶۴ قرآن کریم در آیه مشهوری، پیامبر اکرم به داشتن صفت بسیار ارزشمندی توصیف شده است. این آیه را بباید و به عنوان پیام قرآنی، همراه با معنای آن بنویسید. خوب است این آیه را حفظ کنید.

ما در این ویژگی چه نسبتی با پیامبر خود داریم؟ مولوی در تمثیل زیبایی می‌گوید:

شیر را، بچه همی ماند به او تو به پیغمبر چه می‌مانی، بگو

انسانی با برترین اخلاق

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



هیهات مِنَ الْذَّلَّةِ



قرآن کریم عزت را فقط از آن خدا، پیامبر و مؤمنان می‌داند. مسلمانان با این آموزه الهی سخت‌ترین روزهای زندگی را پشت‌سر گذاشتند و با صبر و پایداری در راه حق، در برابر دشمنان خدا و دشمنان مردم به پیروزی رسیدند. برخی از این آموزه‌های قرآنی چنین است :

آیات	آموزه
وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ منافقون ٨	عزمندان واقعی
وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ كُفَّارٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا هرگز خداوند مؤمنان را تحت سلطه کافران قرار نمی‌دهد. نساء ١٤١	حفظ استقلال
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ظَاهَرُوا إِنَّ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرُكُمْ وَيُئْتِيَتْ أَقْدَامَكُمْ محمد ٧	پایداری و ثبات قدم

حمسه حضرت امام حسین علیه السلام و یارانش، او ج عزمندی پیروان حق در برابر ذلت اهل باطل در تاریخ اسلام بوده است. این چنین بود که اسلام محمدی توانست در برابر کفر و نفاق اُموی پیروز شود و ماندگار ماند.



انقلاب اسلامی مردم ایران نیز با رهبری امام خمینی و الگوگیری از نهضت حسینی در برابر ظلم و نفاق به پیروزی رسید و پس از یورش ظالمان و مستکبران، مردم مسلمان ایران توانستند در هشت سال دفاع مقدس با بهره‌مندی از آموزه‌های قرآنی و پایداری و استقامت، از انقلاب اسلامی و کشور خود دفاع کنند.

سروده‌های شاعران مسلمان ایرانی در طول دفاع مقدس که شور و ایمان رزم‌مندان اسلام را دوچندان می‌کرد همه برگرفته از آموزه‌های قرآنی بود و هنوز نیز آن نواهای حماسه‌آفرین، حرکت و عزت می‌آفریند.



نواهای به یادماندنی حاج صادق آهنگران با آن صدای گرم و دلنشیں، رزم‌مندان را به وجود می‌آورد و حماسه‌ها و پیروزی‌های شگفت‌آوری را زمینه‌ساز می‌شد. از میان این سروده‌ها، شعر زیبای «هیهات متأ الذله» سروده حاج حبیب الله معلمی، شاعر بسیاری از نواهای گرم و شور‌آفرین آهنگران، در تاریخ دفاع مقدس جایگاه خاصی دارد.





هیهات مناالذله

ما یاوران قرآن در راه عشق و ایمان بگذشته ایم از جان

ما عاشق حسینیم از آن به شور و شینیم مشتاق کاظمینیم

هیهات مناالذله

در آسمان و دریا در کوهسار و صحراء طوفندہ ایم هرجا

با قدرت و شجاعت گوییم با صراحت یا فتح یا شهادت

هیهات مناالذله

ما پیروان زهراء آماده ایم و برپا حق و عده داده مارا

دشمن کجا تواند ما را عقب براند باید جهان بداند

هیهات مناالذله



خوب است این نوای گرم را با همکاری دبیر محترم خود تهیه و در کلاس پخش کنید.



فَلَا أَقِسْمٌ بَرِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّ الْقَدِيرِونَ ﴿١﴾ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ
وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرُوهُمْ يَخْوُضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلْقَوْا يَوْمَهُمُ الَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجَادِثِ سِرَاعًا كَاهِنُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوَفِّضُونَ
خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرَهُقُهُمْ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٣﴾

٢٨

سُورَةُ نُوحٍ

آياتُهَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنَّ أَنْذِرْ قَوْمَكِ مِنْ قَبْلٍ أَنْ يَأْتِيَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَقُولَمِ إِنِّي لَكُنْذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ أَنِ اعْبُدُوا
اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ﴿٣﴾ يَغْفِرُ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرُكُمْ إِلَىٰ
أَجَلٍ مُسَمَّىٰ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخِّرُ لَوْكُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
قَالَ رَبِّي إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيَلَّا وَنَهَارًا ﴿٤﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَاءِي
إِلَّا فِرَارًا ﴿٥﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْبَاغَهُمْ
فِي ظَاهِرِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرَرُوا وَاسْتَكَبَرُوا اسْتِكْبَارًا
ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ﴿٦﴾ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ
لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٧﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَافِرًا ﴿٨﴾

يُرِسِّلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿١﴾ وَيُمَدِّدُكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلُ
 لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَهْرَارًا ﴿٢﴾ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا
 ﴿٣﴾ وَقَدْ خَلَقْتُمْ أَطْوَارًا ﴿٤﴾ أَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ
 سَمَوَاتٍ طِباقًا ﴿٥﴾ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ
 سِرَاجًا ﴿٦﴾ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُم مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا
 وَيُخْرِجُكُمْ أَخْرَاجًا ﴿٨﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ سِاطًا ﴿٩﴾ لِتَسْلُكُوا
 مِنْهَا سُبُّلًا فِي جَاجًا ﴿١٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِبْرَاهِيمَ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ
 لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلْدُهُ إِلَّا خَسَارًا ﴿١١﴾ وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا
 وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ إِلَهَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًا وَلَا سُواعًا وَلَا يَغُوثَ
 وَيَعُوقَ وَنَسَرًا ﴿١٢﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا
 ضَلَالًا ﴿١٣﴾ مِمَّا حَطَّيْتُهُمْ أُغْرِقُوا فَادْخُلُوا نَارًا فَلَمْ يَحْدُو الْهُمْ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿١٤﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّي لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ
 الْكُفَّارِينَ دِيَارًا ﴿١٥﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا
 إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿١٦﴾ رَبِّي اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ
 مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿١٧﴾

آموزش معانیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

به تأخیر می‌اندازد ، هشدار ده ، داخل شد به

معنا	کلمه	ردیف
... ، وارد شد به	دخل	۴
نیفزای، زیاد نکن	لاتزد	۵
هلاکت ، تابودی	تبار	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	أنذر	۱
می‌آید	يأتى	۲
... ، مهلت می‌دهد به	يؤخر	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- إنّا أَرْسَلْنَا نُوحًا : آنَ آنذرَ قَوْمَكَ :

۲- آن يأْتِيهِمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ : آن يأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ :

۳- آن اعْبُدُوا اللَّهَ : وَاتَّقُوهُ :

۴- وَأَطِيعُونِ : يَغْفِرَ لَكُم مِنْ ذُنُوبِكُمْ :

۵- وَوَيَؤْخِرُكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى : وَيُؤَخِّرُكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى :

۶- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَ : وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا :

۷- وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ : وَلَا تَزِدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا :

۱- گاهی کسره نماینده ضمیر «ی» است؛ مانند: يَقُومُ = یا قَوْمٍ = آطیعونی

۲- در اینجا «مؤمناً» را «با ایمان» معنا کنید.

۳- «إِلَيْ» در اینجا به معنای «تا» است.

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۶۸ تا ۵۷۳ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات اول تا چهارم و آیه آخر سوره نوح را ترجمه کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

۱- إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحاً إِلَى قَوْمِهِ :

۲- أَنَّا أَنذِرْنَا قَوْمَكَ :

۳- مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ :

۴- قَالَ يَقُولَمِ إِنِّي لَكُنْذِيرٌ مُبِينٌ :

۵- أَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِي :

۶- يَغْفِرُ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ :

۷- وَيُؤْخِرُكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمٍّ :

۸- إِنَّ أَجَلَ اللّٰهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخِّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ :

تأخر نمی‌افتد،

...

۹- رَبِّ اغْفِرْلِي وَلِوَالِدَيَّ :

۱۰- وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ :

۱۱- وَلَا تَرِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارَأً :

ج- از صفحه ۵۷۱ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت آشنا باید و معنای هریک را همراه آن بنویسید.

د- در صفحه ۵۷۱ قرآن کریم یک دعای زیبا آمده است. آن را همراه با معنا بنویسید و سعی کنید این دعای قرآنی را حفظ کنید و در قنوت نماز بخوانید.

درخواست آمرزش!

متن :

ترجمه :

جلسة دوم : سورة المزمل



٢٠

سورة المزمل

آياتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُزَمْلُ ۝ قُمِ الْأَلَّ قَلِيلًا ۝ نِصْفَهُ أَوْ أَنْقُصْ مِنْهُ
قَلِيلًا ۝ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتَّلِ الْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ۝ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ
قَوْلًا ثَقِيلًا ۝ إِنَّ نَاسِئَةَ الَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطَاءً وَأَقَوْمُ قِيلًا ۝
إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۝ وَادْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَّئِ
إِلَيْهِ تَبَتِّيلًا ۝ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ
وَكِيلًا ۝ وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۝
وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولَى النَّعْمَةِ وَمَهْلِكُهُمْ قَلِيلًا ۝ إِنَّ لَدَنِي آنَكَالًا
وَجَحِيمًا ۝ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ
وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيرًا مَهِيلًا ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا
شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۝ فَعَصَى فِرْعَوْنُ
الرَّسُولَ فَأَخَذَنَهُ أَخْذًا وَبِيلًا ۝ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا
يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۝ السَّمَاءُ مُنْفَطَرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا
إِنَّ هَذِهِ تَذَكِّرَةٌ ۝ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَيْ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝

آموزش معانی اسم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

طولانی ، نیم ، بگیر ، اندک ، یادکن ، کم

معنا	کلمه	ردیف
کار و تلاش	سبح	۶
... ، بسیار	طویل	۷
...	اذکر	۸
... ، قرار بده	إِثْخَذ	۹

معنا	کلمه	ردیف
برخیز، به پاخیز	قُم	۱
...	قلیل	۲
نصف، ...	نصف	۳
آرام و با دقت بخوان	رَتِل	۴
سنگین، گرانبار، با ارزش	ثَقِيل	۵

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- قُرِّ الَّيْلَ :

۲- نِصْفَهُ :

۳- قَوْلًا ثَقِيلًا :

۴- وَرَتِلٌ الْقُرْءَانَ :

۵- سَبِحًا طَوِيلًا :

۶- وَأَذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ :

۷- فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا :

۸- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ :

۹- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ :

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۷۴ تا ۵۸۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول تا نهم سوره مرّمَل را کامل کنید.

۱- يَا إِيَّاهَا الْمُزَمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ الْيَلِ إِلَّا قَيْلَالٌ : جامه به خود پیچیده *

۲- نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَيْلَالٌ : يا اندکی از آن کم کن،

۳- أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتَّلِ الْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا : يا بر آن بیفزای و کاملاً

۴- إِنَّ سَنْلُقَى عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا : نازل خواهیم کرد

۵- إِنَّ نَاسِئَةَ الَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطَأً وَأَقَوْمُ قِيَلًا : قطعاً عبادت در شب استوارتر، خالصانه ترا و از لغزش دورتر است.

۶- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبَحًا طَوِيلًا :

۷- وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلِ إِلَيْهِ تَبَتِيلًا : و تتها به او دل بیند.

۸- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ :

۹- فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا :

ج- از صفحه ۵۷۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا بباید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- از صفحه ۵۷۴ یا ۵۷۵ یکی از دو پیامی را که در سال‌های قبل با آن آشنا شده‌اید و درباره انس با قرآن کریم است یافته، و همراه با معنا بنویسید.

انس با قرآن کریم

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی



از معلم زبان، آموختیم

در مدرسه‌ای قرآن تدریس می‌کردم. در یکی از کلاس‌ها دانش‌آموزان توجه بیشتری به درس داشتند و هنگام تلاوت قرآن با سکوت و احترام خاصی گوش می‌دادند. روزی در زنگ تفریح، یکی از دانش‌آموزان را صدا کرد و از او پرسیدم : چرا کلاس شما هنگام تلاوت قرآن این قدر آرام و ساكت است؟ او گفت : در سال قبل، زنگ زبان ما وقتی بود که شما در کلاس کنار ما، قرآن داشتید. هرگاه شما یا



یکی از دانشآموزان قرآن را با صدای بلند تلاوت می کردید و صدایتان در کلاس ما شنیده می شد، دیرین درس انگلیسی این آیه را می خواند :

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْءَانُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا

لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ

و هنگامی که قرآن خوانده می شود پس به آن گوش دهید و ساكت باشید؛

تا مورد رحمت قرار گیرید.

۲۰۴
اعراف

و آنگاه خود ساكت می شد و تا پایان قرائت قرآن تدریس را متوقف می کرد و به دنبال وی نیز همه کلاس ساكت می شدند. این چنین است که دانشآموزان به تدریج چه در کلاس و چه در جای دیگر، هنگام شنیدن تلاوت قرآن، با احترام خاصی ساكت می شوند و به قرائت قرآن گوش می دهند^۱.



۱- برگرفته از مجله ماهنامه بشارت شماره ۱۳



٤٠

سورة النَّبَأُ

آياتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ١٠ عَنِ النَّبَأِ الْعَظِيمِ ١١ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ
 ١٢ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ١٣ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ١٤ الَّمَنْجَلُ الْأَرْضَ مِهْلَدًا
 ١٥ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ١٦ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ١٧ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ
 ١٨ سُبَاتًا ١٩ وَجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ٢٠ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا
 ٢١ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ٢٢ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجَا ٢٣
 ٢٤ وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَائَةً ثَجَاجًا ٢٥ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبَّاً وَنَبَاتًا ٢٦
 ٢٧ وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ٢٨ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ٢٩ يَوْمٌ يُنْفَخُ
 ٣٠ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْواجًا ٣١ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا
 ٣٢ وَسُرِّيَّرِتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ٣٣ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَ مِرْصَادًا
 ٣٤ لِلْطَّاغِينَ مَئَابًا ٣٥ لِلْبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ٣٦ لَا يَذْوَقُونَ فِيهَا بَرَدًا
 ٣٧ وَلَا شَرَابًا ٣٨ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَاقًا ٣٩ جَزَاءً وِفَاقًا ٤٠ إِنَّهُمْ
 ٤١ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ٤٢ وَكَذَّبُوا بِعِيَاتِنَا كِذَابًا ٤٣ وَكُلَّ
 ٤٤ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ٤٥ فَذَوْقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ٤٦



إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ٢٣ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ٢٤ وَكَوَاعِبَ أَتَابَا ٢٥ وَكَاسًا
 دِهَاقًا ٢٦ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغُوا وَلَا كِذَابًا ٢٧ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً
 حِسَابًا ٢٨ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
 مِنْهُ خِطَابًا ٢٩ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًا لَا يَتَكَلَّمُونَ
 إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ٣٠ ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ
 شَاءَ اتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ مَعَابًا ٣١ إِنَّا آنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
 يَنْظُرُ الْمَرءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلِيَّتِنِي كُنْتُ تُرَابًا ٣٢

سورة النازعات

آياتها

٤٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّزِعَتِ غَرَقًا ١ وَالنَّشِطَتِ نَشَطاً ٢ وَالسَّبِحَتِ سَبِحًا
 ٣ فَالسَّبِقَتِ سَبِقًا ٤ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ٥ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ
 ٦ تَتَبَعُهَا الرَّادِفَةُ ٧ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجْفَةٌ ٨ أَبْصَارُهَا
 خَاسِعَةٌ ٩ يَقُولُونَ أَئْنَا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ١٠ أَئِذَا كُنَّا
 عِظَامًا نَخِرَةً ١١ قَالُوا تِلْكَ إِذَا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ١٢ فَإِنَّمَا هِيَ زَجَرَةٌ
 وَاحِدَةٌ ١٣ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ١٤ هَلْ أَتَكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ

آموزش معناییم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زندگی ، از چه ، قرار ندادیم

معنا	کلمه	ردیف
محل آرامش و استراحت	مِهاد	۵
گونه ها و شکل ها (ی مختلف)، جمع زوج	أَزْوَاج	۶
آسایش و آرامش	سُبَات	۷
کسب و کار، ...	مَعَاش	۸

معنا	کلمه	ردیف
...	عَمَّ (عن + ما)	۱
هرگز چنین نیست	كَلَا	۲
سپس ، بازهم	ثُمَّ	۳
...	لَمْ تَجْعَلْ	۴

فعالیت دوم

همان طور که در درس عربی آموخته اید، هرگاه «سـ» یا «سـوف» قبل از فعل مضارع باید، فعل به صورت آینده معنا می شود، مانند :

يَعْلَمُ : می داند → سَيَعْلَمُ : خواهد دانست

۲- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ :

۴- خَلَقْنَاكُمْ :

۶- فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ :

۱- النَّبِيَا الْعَظِيمِ :

۳- أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ :

۵- سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا :

۷- سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا :

انس با قرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۸۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول تا یازدهم سوره نبأ را کامل کنید.

۱- عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ : از یکدیگر می‌رسند؟ عنِ الْبَّيْتِ الْعَظِيمِ

۲- أَلَّذِي هُوَ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ : که اختلاف دارند.

۳- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ : ۴- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ :

۵- ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ : ۶- الَّمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا :

۷- وَالْجِبالَ أَوْتَادًا : را وسیله استقرار و پایر جایی (زمین).

۸- وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْواجًا : برای ۹- وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا : برای

۱۰- وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا : برای ۱۱- وَجَعَلْنَا اللَّيلَ لِبَاسًا : برای

ج- از صفحه ۵۸۱ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- راز جاودانگی شعر و ادب فارسی از آن روست که ترجمان زیبا و لطیف بسیاری از معارف حکیمانه قرآن کریم است. سعدی شاعر بزرگ ایرانی چنین گفته است :

پرهیزکار باش که دادار آسمان فردوس جای مردم پرهیزکار کرد

به نظر شما کدام آیات صفحه ۵۸۴ قرآن کریم الهامبخش این شعر سعدی است؟

جایگاه پرهیزکاران

متن :

پیام قرآنی

ترجمه :



بَلْ تُؤثِّرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ١٧ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى إِنَّ
هَذَا لِنَفِي الصُّحْفِ الْأُولَى ١٨ صُحْفُ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى

٢٦

سورة الغاشية

آياتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَلَكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ١ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةُ
عَالِمَةٌ نَاصِبَةُ ٢ تَصْلَى نَارًا حَامِيَةُ ٣ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ عَانِيَةُ
لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ٤ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُعْنِي مِنْ جُوعٍ
وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةُ ٥ لِسَاعِمَا رَاضِيَةُ ٦ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةُ
لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً ٧ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ٨ فِيهَا سُرُورٌ مَرْفُوعَةٌ
وَأَكْوَابٌ مَوْضِعَةٌ ٩ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ١٠ وَزَرَابٌ مَبْثُوثَةٌ
أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبْلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ١١ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ
رُفِعَتْ ١٢ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ١٣ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ
سُطِحَتْ ١٤ فَذَكَرَ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكَّرٌ ١٥ لَسْتَ عَلَيْهِمْ
بِمُصَيْطِرٍ ١٦ إِلَّا مَنْ تَوَلَّ وَكَفَرَ ١٧ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ
الْأَكْبَرَ ١٨ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَّاهُمْ ١٩ شُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ٢٠

آموزش معانی‌یم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

خلق شد ، چگونه ، می‌بینند ، گستردہ شد ، شتر

معنا	کلمه	ردیف
برافراشته شد	رُفَعَتْ	۵
برپاشد	نُصِّبَتْ	۶
... ، هموار شد	سُطِحَتْ	۷

معنا	کلمه	ردیف
... ، دقت می‌کنند	يَنْظُرُونَ	۱
...	إِبْلٍ	۲
...	كَيْفَ	۳
...	خُلْقَتْ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- **أَفَلَا يَنْظُرُونَ :**

۲- **وَإِلَى الْإِبْلِ :**

۳- **وَإِلَى السَّمَاءِ :**

۴- **وَإِلَى الْجِبَالِ :**

۵- **كَيْفَ رُفِعَتْ :**

۶- **وَإِلَى الْأَرْضِ :**

۷- **كَيْفَ نُصِّبَتْ :**

۸- **كَيْفَ سُطِحَتْ :**

انس با قرآن در خانه

الف - هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۸۶ تا ۵۹۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب - آیات ۱۷ تا ۲۰ سوره غاشیه را ترجمه کنید.

۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبْلِ كَيْفَ خُلِقَتْ :

۲- وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ :

۳- وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ :

۴- وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ :

ج - از صفحه ۵۸۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د - در سوره إنفطار (صفحه ۵۸۷) خداوند سرانجام نیکوکاران و گناهکاران را به سادگی و زیبایی نشان داده است. آنها را بیابید و به عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و با حفظ این دو آیه همیشه به معنا و مفهوم آن توجه داشته باشید.

سرانجام نیکوکاران و گناهکاران

متن :

ترجمه :

پیام قرآن



من زنده‌ام!

یکی از اعضای هیئت صلیب سرخ گفت: از ایران برای اسیران جنگی هدیه‌ای آمده که به هر چهار نفر یکی از آنها می‌رسد. کتاب فرآن مجید ارزشمندترین هدیه‌ای بود که در آن غربت می‌توانست ما را زنده نگه دارد و به ما حیاتی نویبخشد. هر چهار نفر دور قرآن حلقه زدیم و دست روی آن می‌کشیدیم. با دیدن قرآن بی اختیار و بی ملاحظه بغض دوساله‌مان ترکید. قطره‌های اشک آرام و بی صدا روی جلد قرآن می‌چکید. مأمور صلیب سرخ بهت‌زده پرسید:

What is this book about?

گریه‌هایمان اجازه سخن گفتن نمی‌داد. خواستم بگویم قرآن کتاب هدایت است، دیدم نه؛ بشارت هم هست. خواستم بگویم کتاب سعادت است دیدم نه؛ حکایت هم هست. خواستم بگویم کتاب آخرت است دیدم نه، کتاب دنیا هم هست. گفتم این کتاب، کتاب همه چیز هست. اگر سال‌ها اینجا با قرآن بمانیم، دیگر تنها نیستیم. به یاد حدیثی از امام سجاد علیه السلام افتادم که اگر قرآن با من باشد و هیچ کس دیگری همراه‌هم نباشد، هرگز تنها نخواهیم ماند. بهره‌ای که ما از قرآن می‌بریم، ما را تا همیشه زنده نگه می‌دارد. یکباره به یاد صبح روزهای جمعه افتادم که حاج آقا (پدرم) همه ما را ردیف می‌نشاند و رحل‌ها و قرآن را جلویمان می‌گذاشت و درحالی که دست‌هایش در جیش بود، در گوشه‌ای از میهمان‌خانه با صلابت و ابهت می‌ایستاد و لحن و صوت یکایکمان را می‌سنجدید. هر که قشنگ‌تر و رساتر می‌خواند، از یک ریال تا پنج ریال کنار رحلش می‌گذاشت. چشم ما به جای اینکه به آیه‌های قرآن باشد، به دست‌های حاج آقا بود که کی از جیش بیرون می‌آید و سهم ما چند سکه یک ریالی، دوریالی یا پنج‌ریالی می‌شود؛ چون تا بول را نمی‌داد، باید می‌خواندیم. می‌دانستیم همیشه پنج‌ریالی سهم رحمن و کریم است. حزین و دلشیں قرآن می‌خوانندند.

یکباره به خود آمد و خاطرات کودکی را رها کردم و تصمیم گرفتم با صدای بلند سوره حمد را تلاوت کنم. ابتدا کمی بحث شد که این کار از نظر شرعی، اخلاقی، امنیتی و ... اشکال دارد یا نه؟ اما چون بر سر قرائت کلام خدا توافق بود، شروع کردم. احساس کردم عبدالباسط شده‌ام؛ تا آنجا که نفس جا و حنجره‌ام قدرت داشت، سوره حمد را با صوت خواندم. در همین فاصله ابتدا نگهبان و سپس سرنگهبان

دریچه را باز کرد و گفت:

— اُسکُنْکِی! (ساکت شو!)

دستپاچه شده بودند. در را باز کردند و با کابل‌هایشان به در و دیوار زدند تا رعب و وحشت ایجاد کنند؛ ولی من از اینکه در باز شده بود و صدا واضح تر به بیرون می‌رفت، خوشحال بودم. از هفته‌های بعد بدون آنکه خواهان هم بندِ من، یک ریال کف دستم بگذارند، برایشان سوره‌های درخواستی را می‌خواندم.^۱

الَّذِينَ ءامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَأْمُوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ

کسانی که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا با مال‌ها و جان‌هایشان جهاد کردند،

أَعَظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

رتبه آنها در نزد خدا بزرگ‌تر است و ایشانند که موفق و رستگارند.

توبه ۲۰



* * *

۱- از کتاب «من زنده‌ام» به قلم معصومه آباد.

* * *

آنچه خواندید، از خاطرات آزاده قهرمان، سرکار خانم معصومه آباد است که در زمان دفاع مقدس به عنوان امدادگر در مناطق جنگی به رزمندگان اسلام خدمت می‌کرد. او در سال ۵۹ به اسارت دشمن درآمد و پس از چهار سال مقاومت و مجاهدت در زندان‌های هولناک بعثی، با افتخار و پیروزی به سرزمین عزیزمان ایران بازگشت.



سپاس

دعای ختم قرآن

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا

پروردگارا از ما بپذیر

إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

که تو شنوا و دانایی

وَثُبَّ عَلَيْنَا

و توبه ما را قبول کن

إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ

که تو توبه بپذیر و مهربانی

وَاهدِنَا إِلَى الْحَقِّ

و ما را به سوی حقیقت رهمنمون باش

وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ

و نیز به سوی راه و رسم راست و درست

بِبَرَكَةِ خَتْمِ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ

به برکت تلاوت و ختم آین قرآن بزرگ و باعظمت.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

پروردگار تو که صاحب عزت و بزرگی است، از آنچه او را توصیف می کنند، به دور است؛

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

و سلام و درود بر پیامبران

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و سپاس و ستایش برای خداست، پروردگار جهانیان!



فارسی کتاب

سال هفتم تا نهم

۱۰			
۷/۶	اَلْخَذُوا	پدران، جمع آب	*۷/۲ ئاباء
۷/۹	اَلْخِذُوا	بیخش، بدہ	۷/۸ ئات
۸/۸	إِلَّيْ	بیردازید	۷/۱۲ ئاتوا
۸/۳	إِلَّقُوا	بخشیدیم به، دادیم به	۷/۱۰ ئاشینا
		آخرت، قیامت	۷/۷ ئاخِرَة
۷/۳	أَجْرٌ	آل، خاندان	۹/۵ ئال
۷/۵	إِجْعَلْ	ایمان آوردم	۸/۶ ئامَنَا
۹/۳	أَجْلٌ	ایمان آوردن	۷/۱۱ ئامَنُوا
۷/۸	أَخْدٌ	آیات، نشانه‌ها	۷/۱ ئایات
۷/۸	أَحْسَنْ		
۸/۵	أَحْسِنْ		
۸/۱۱	أُحْكُمْ	آیا	۸/۳ آ
	أَخٌ، أَخوٌ،	امامان، پیشوایان، جمع امام	۸/۵ آئِمَّة
۷/۲	أَخَا، أَخِي		۹/۴ آب، آبو،
۹/۵	أَخَذْنَا	پدر، جمع: آباء	۷/۱۰ آبا، آبی
۹/۴	إِخْوَةٌ	بجوید، طلب کنید	۹/۸ ایستَغْفِوا
۷/۸	إِذْ	شرط	۹/۱۱ ایل
۹/۸	إِذَا	تبیعت کنید، پیروی کنید	۸/۱۰ ایتَبِعُوا
۹/۱۰	أُذْكَرْ	تبیعت کردن، پیروی کردن	۹/۳ ایتَبَعُوا
۸/۹	أُذْكِرُوا	اَلْخَذَ، اَلْخَذَتْ ۸/۶ گرفت	۹/۱۰ ایتَخِذُ
۷/۴	إِذْنٌ	بکیر، قرار بده	

* این کلمه اولین بار در کتاب سال هفتم، درس دوم آمده است.

إذهب	برو	جمع عَنْ	برامز
إرَحْم	رحم و مهربانی کن	اغْفِرْ	٧/١٢
أَرْسَلَ	فرستاد	إِفْعَلُوا	٧/١٢
أَرْسَلْنَا	فرستاديم	أَفْلَعْ	٨/١
أَرْض	زمین	أَقِيمُوا	٧/١٢
إِرْكَعُوا	ركوع کنید	أَكْثَرْ	٧/١
أَزْوَاج	گونهها و شکلها	إِلَّا	٧/١
(إِي مختلف)، جمع زَوْج	(إِي مختلف)، جمع زَوْج	إِلَى	٧/٢
أَسْتَجِبْ	(نا) پاسخ دهم	أَلَّتِي	٨/٤
أُسْجُدُوا	سجده کنید	أَلَّذِي	٧/٢
أَسْحَار	سَحَرْها، جمع سَحَرْ	أَلَّذِينَ	٧/٧
إِسْم	اسم، نام	الْوَان	٧/٦
أَشْكُرْ	شکرمی کنم	الْلَّهُ	٧/١
إِصْبَرْ	صبور و شکیبا باش،	إِلَهٌ	٧/٢
أَصْحَاب	صبر کن	أَلَّئِيَّ	٨/٨
أَصْلِحُوا	اهل، باران	أَلَيْم	٧/٥
أَضَلَّ	اصلاح کنید	أَمْ	٧/٣
أَطِيعُوا	محو و تابود کرد،	أَمْر	٧/٣
أَعْبُدُ	گمراه کرد	أَمْر	٧/٩
أُعْبُدُ	اطاعت کنید،	أَمْوال	٩/٤
أَعْبُدُ	پیروی کنید	أَمِين	٨/٣
أَعْبُدُ	عبادت می کنم		مورداعتماد
أُعْبُدُ	عبادت کن	أَنْ	٨/٤
أُعْبُدُوا	عبادت کنید	إِنْ	٨/٣
أَعْمَالُ	اعمال، کارها	إِنْ	٧/١
أَعْمَلُ	عمل می کنم	أَنْ	٧/٧
أَعْنَابُ	درختان انگور،	أَنَا	٧/٩

باطل، بوج و بیهوده	۷/۷	باطل	بازگشتند	آنابوا	۸/۱۱
دریا	۸/۴	بحر	رویاندیدم	آنَبَتَنَا	۸/۳
خشکی، صحراء	۸/۴	برَ	تو	آنَثَ	۷/۲
بشر، انسان	۷/۱	بَشَرٌ	براکنده شوید	إنْتَشِرُوا	۹/۸
بشرات دهنده، بشارت	۸/۲	بُشَرٌ، بُشْرَى	شما	آنُثُمْ	۷/۴
بشرات ده	۸/۸	بَشِّرٌ	هشدار ده	آنَذِرْ	۹/۱۰
بصیرت‌ها، بینش‌ها	۹/۳	بَصَائِرٌ	نازل کرد، فروفرستاد	آنَزَلَ	۷/۸
بینا	۷/۹	بَصِيرٌ	نازل شد	آنِزَلَ	۹/۳
سرزمین	۹/۱	بَلَدَةٌ	فرو فرستادیم، نازل کردیم	آنَزَلْنَا	۷/۳
بنا، سرپناه	۸/۱۲	بِنَاءٌ	بخشیدی، نعمت دادی	آنَعَمْتَ	۸/۴
سخن، سخن‌گفتن	۹/۶	بِيَانٌ	فقط	إِئْمَا	۷/۲
خرید و فروشن	۹/۸	بَيْعٌ	رودها	آنَهَارَ	۹/۴
میان، بین	۹/۲	بَيْنٌ	يا	او	۹/۹
دلایل روشن، جمع بَيِّنة	۹/۷	بَيِّنَاتٌ	وحی کرد	أَوْحَى	۷/۶
خانه‌ها، جمع بَيَّت	۷/۶	بُيُوتٌ	وحی کردیم	أَوْحَيْنَا	۹/۱
أُولَئِكَ					
خردمندان	۸/۱۱		آنها	۷/۱۱	
سرپرستان، دوستان،			أُولُوا الْأَلَبَابِ		
أُولَيَاء					
هلاکت، نابودی	۹/۱۰	ثَبَارٌ	جمع فُلَى	۸/۶	
برقرار و پرخیر است	۸/۱۲	ثَبَارَكٌ	پیشین، پیشینیان	أَوَّلَيَّنَ	۹/۲
تقوا پیشه می‌کنید، تقوا دارید	۸/۳	ثَقَوْنَ	خانواده	أَهْلَ	۷/۹
جهاد و تلاش می‌کنید	۹/۸	ثُجَاهِدُونَ	کدام، کدامیک	أَئُ	۹/۹
روان است	۹/۴	ثَجَرِيٌّ			
زیر	۹/۴	ثَحْتٌ			
بازگردانده می‌شوید	۸/۱۰	ثُرْجَعُونَ			
مورد رحمت قرار می‌گیرید	۹/۴	ثُرْحَمُونَ	به، با	بِ	۷/۱
می‌رویانید، زراعت می‌کنید	۹/۶	ثَرْزَعُونَ	سختی	بَأْسٍ	۹/۷
مساوی است	۹/۲	ثَسْتَوْيٌّ	برکت دادیم	بَارَكَنَا	۸/۱۰

ت - ث

هلاکت، نابودی	۹/۱۰	ثَبَارٌ	جمع فُلَى	۸/۶
برقرار و پرخیر است	۸/۱۲	ثَبَارَكٌ	پیشین، پیشینیان	أَوَّلَيَّنَ
تقوا پیشه می‌کنید، تقوا دارید	۸/۳	ثَقَوْنَ	خانواده	أَهْلَ
جهاد و تلاش می‌کنید	۹/۸	ثُجَاهِدُونَ	کدام، کدامیک	أَئُ
روان است	۹/۴	ثَجَرِيٌّ		
زیر	۹/۴	ثَحْتٌ		
بازگردانده می‌شوید	۸/۱۰	ثُرْجَعُونَ		
مورد رحمت قرار می‌گیرید	۹/۴	ثُرْحَمُونَ	به، با	بِ
می‌رویانید، زراعت می‌کنید	۹/۶	ثَرْزَعُونَ	سختی	بَأْسٍ
مساوی است	۹/۲	ثَسْتَوْيٌّ	برکت دادیم	بَارَكَنَا

ب

قرار داد	۸/۲	جَعْل	می آشامید، می نوشید	٩/٦	تَشَرِّبُونَ
قرار دادیم	٧/٨	جَعْلَنَا	شکر می کنید،	٩/٦	تَشْكُرُونَ
لشکریان، جمع جُند	٩/٤	جُنُود	سپاسگزاری می کنید		

ح

آهن	٩/٧	حَدِيد	عمل می کنید، انجام می دهد	٧/٣	تَعْمَلُونَ
گمان کرد	٨/٦	حِسْب	رستگار می شوید،	٩/٨	تُفْلِحُونَ
کافی است	٩/٩	حَسْبُ	موفق می شوید		
نیکو، خوب	٧/١١	حَسَن	تقوا، پرهیز کاری	٧/١٠	تَقْوَىٰ
حق، درست	٧/١	حَقٌّ	این، آن	٨/٧	تِلْك
حکمت آموز، حکیم	٨/٧	حَكِيم	نجات می دهد	٩/٨	تُنْجِي
سپاس و ستایش	٧/٥	حَمْد	نازل کردن، فروفرستادن	٨/١٢	تَنْزِيل
حیات، زندگی	٨/٧	حَيَاة	توبه، بازگشت	٨/١٢	تَوْبَةٌ
جا، هر کجا	٩/٩	حَيْثُ	توکل کن	٧/٣	تَوَكِّلُ
			ایمان می آورید	٩/٨	تُؤْمِنُونَ

خ

فروتن، متواضع	٨/١	خَائِع	هدايت شوید، هدايت می شوید	٩/١	تَهَذِّدونَ
جاودان	٩/٩	خَالِدِينَ	سنگین، گران بار، با ارزش	٩/١٠	تَقِيل
حالق، آفریننده	٨/٩	خَالِق	سپس، باز هم	٩/١١	ثُمَّ
آگاه، باخبر	٨/٨	خَبِير	میوه ها، جمع ثَمَرَة	٧/٦	ثَمَرات
خلق کرد، آفرید	٧/١	خَلَقَ			
خلق شد	٩/١١	خُلِفت	آمد، آمد برای	٧/٢	جَاءَ
خلق کردیم، آفریدیم	٧/١٢	خَلَقْنَا	تلاش و جهاد کرد	٨/٦	جَاهَدَ
خليفة، جانشین	٨/١١	خَلِيفَةٌ	نادان، بی خرد	٧/٤	جَاهِل
ترس	٩/٩	خَوف	کوه ها، جمع جَبَل	٧/٦	جِبال
خوب، بهتر، بهترین	٧/١٠	خَيْر	پاداش	٩/٩	جزاء

ج

ز		د-ذ	
کشاورز، رویاننده	۹/۶	زارع	دعوت‌کننده
زراعت، کشاورزی	۷/۶	زَرْع	داخل شد به، وارد شد به
زکات	۸/۱	زَكَة	دعا، درخواست
نوع، گونه	۸/۳	زَوْج	فرزنده، نسل
زیتون	۷/۶	زَيْتُون	پند، باد
زینت، زیبایی	۷/۸	زِينَة	این، آن
			این، آن
			ذلک
			ذلکم
			ذنوب
			ذو، ذا، ذی
			ذهب
س		گناهان، جمع ذنب	
چه بد است	۹/۲	سَاءَ	صاحب، دارای
نیازمند، درخواست‌کننده	۹/۴	سَائِل	رفت
پرسیدی از	۹/۱	سَأَلَتْ	
آسایش، استراحت	۷/۲	سُبَات	
کار و تلاش	۹/۱۰	سَبْح	دیدید، دقت کردید
تسبيح‌گوی	۷/۱۰	سَبِّحَ	روزی دهنده
پاک و بی‌عیب است	۷/۱۱	سُبْحَانَ	پروردگار
راه، جمع: سُبْل	۸/۱۱	سَبِيل	آرام و با دقت بخوان
سجده کردن	۷/۸	سَاجِدُوا	مرد
چراغ	۷/۸	سِراج	بخشنده، خدای بخشندۀ
گسترشده شد، هموار شد	۹/۱۱	سُطِحَتْ	رحمت، لطف
دوزخ، آتش فروزان	۹/۹	سَعِير	مهریان
آرامش	۹/۴	سَكِينَة	روزی
سلام، درود	۸/۱۰	سَلام	پامبران، جمع رسول
آسمان	۷/۵	سَماء	پامبر، فرستاده
آسمان‌ها	۷/۱۰	سَماوات	برافاشت
شنا	۷/۵	سَمِيع	برافاشته شد
یکسان، مساوی	۹/۲	سَوَاء	بادها، جمع ربع

سَيِّئَات

۹/۲

کارهای بد، بدی‌ها.

ط

نعمت فراوان	۸/۱۲	طُول
طولانی، بسیار	۹/۱۰	طَوْيل
پاک، پاک‌کننده	۸/۲	طَهُور
غذاهای پاک	۸/۱۲	طَبِيعَات
برنده، برنده‌گان	۸/۱	طَيْر

جمع سَيِّئَة

ش

شاهد، گواه	۸/۸	شَاهِد
درخت	۷/۶	شَجَرَة
سخت	۷/۴	شَدِيد
تشريع کرد، مقرر کرد	۹/۱	شَرَع
شریک، همتا	۷/۷	شَرِيك
درمان	۷/۶	شِفاء
شک، تردید	۸/۹	شَك
خورشید	۷/۱	شَمْس
چیز	۷/۲	شَء

ظ

ظالمان، ستمگران	۷/۷	ظَالِمِينَ
اظاهاری	۸/۷	ظَاهِرًا
تاریکی‌ها	۷/۱	ظُلُمات
گمان کرد	۷/۱۱	ظَئَ

ع

عاقبت	۷/۱	عاقِبَة
данا	۷/۱۰	عالِم
جهانیان، مردم	۸/۲	عالَمِينَ
بندگان، جمع عبد	۷/۵	عِبَاد
عبادت، برستش	۷/۹	عِبَادَة
جاودان	۹/۸	عَدَن
دشمن	۷/۷	عَدُو
عذاب، کیفر	۷/۵	عَذَاب
عزتمند، شکست‌ناپذیر	۷/۴	عَزِيز
شاید، چه بسا	۹/۴	عَسْيٰ
بزرگ	۹/۴	عَظِيم
کیفر، مجازات	۸/۱۲	عِقَاب
دانست	۸/۱	عَلِمَ

ص - ض

خوب، شایسته، کارخوب	۷/۹	صَالِح
کارهای خوب	۷/۷	صَالِحَات
سینه، جمع : صُدور	۷/۹	صَدَر
مانع شدن	۹/۳	صَدَوا
راه	۷/۴	صِرَاط
کوچک	۷/۸	صَغِيرَة، صَغِير
نماز	۷/۵	صَلاة
صورت‌ها، چهره‌ها	۸/۱۲	صُورَ
جمع صورة		صَوْرَة
شكل داد	۸/۱۲	صَوَرَ
گمراهی	۷/۱۰	ضَلَال

لطف و رحمت	۷/۳	فضل	یاد داد، آموخت	۹/۶	علم
پدید آوردن	۸/۱۰	فَطَرَ	بر	۷/۲	علی
موفقیت، رستگاری	۹/۴	فوز	данا	۸/۱	علیم
در	۷/۱	في	عمل، کار	۷/۹	عمل
			عمل کردن، انجام دادن	۷/۸	عملوا
ق			از چه	۹/۱۱	غم
پذیرنده، قبول کننده	۸/۱۲	قابل	از	۷/۳	عن
گفت	۷/۲	قال	زند	۹/۲	عِند
گفتند	۷/۴	قالوا	چشمها، جمع عین	۷/۵	عيون
قبل از، پیش از	۷/۱۰	قبل			
قطعاً	۷/۱۰	قد			
اندازه	۹/۱	قدار	آمرزنده	۸/۱۲	غافر
اندازه	۹/۹	قدر	افراد غافل، افراد بی توجه	۸/۷	غافلونَ
اندازه گیری کرد	۸/۲	قدَّرَ	فردا	۹/۷	غَد
توانا	۷/۲	قدیر	بسیار آمرزنده	۷/۳	غَفور
جایگاه امن	۸/۱۲	قرار	غم، اندوه و ناراحتی	۱/۱۱	غم
تمام شد	۹/۸	قضیت	بی نیاز	۸/۶	غَنِّيَّ
بگو	۷/۲	قل			
گفتم	۷/۸	قلنا			
قلب ها، دل ها	۷/۴	قلوب	پس، و، آنگاه	۷/۲	فَ
اندک، کم	۹/۱۰	قليل	رستگار، موقع	۹/۷	فائِز
ماه	۷/۱	قمر	نافرمان، گناه کار، منحرف	۹/۷	فاسِق
سخن، گفتار	۸/۱۱	قول	پدید آورنده، خالق	۸/۹	فاطِر
قوم، گروه	۷/۱	قوم	انجام دهنده	۸/۱	فاعِل
قوی، قدرتمند	۹/۷	قوى	وسیله تشخیص حق از باطل، یکی از نامهای قرآن	۸/۲	ُفرقان
			فساد، خرابی	۸/۵	فساد

غار	۷/۸	کَهْفٌ	ك	تو، ست	۷/۳	لَكَ
چگونه	۹/۱۱	كَيْفٌ		مانند	۸/۶	كَ
L				كافر، بی ایمان	۷/۴	كَافِرٌ
برای	۷/۱	لِـ		بود، است	۷/۷	كَانَ
قطعًا	۷/۲	لَـ		بودند	۹/۴	كَانُوا
تبعت نکن، پیروی نکن	۸/۱۱	لَا تَشْتِيعُ		می دانستند	۸/۶	كَانُوا يَعْلَمُونَ
متفرق شوید، پراکنده شوید	۹/۱	لَا تَتَفَرَّقُوا		انجام می دادند، عمل می کردند	۹/۳	كَانُوا يَعْمَلُونَ
نیفزایی، زیاد نکن	۹/۱۰	لَا تَزِدُ	بزرگ	كَبِيرٌ	۷/۷	كَبِيرٌ، كَبِيرَةٌ
اطاعت نکن، پیروی نکن	۸/۸	لَا تُطِعْ	كتاب، قرآن	كتاب	۷/۱	كِتابٌ
طفیان نکنید، از حد نگذرید	۹/۶	لَا تَطْغَوْا	بسیار	كَثِيرٌ	۷/۹	كَثِيرٌ
نباشید	۹/۷	لَا تَكُونُوا	تکذیب کرد، انکار کرد	كَذَّبَتْ، كَذَّبَتْ	۸/۳	كَذَّبَتْ، كَذَّبَتْ
تخلَّف نمی کند، خلاف نمی کند	۸/۷	لَا يُخْلِفُ	تکذیب کردند، انکار کردند	كَذَّبُوا بِـ	۷/۱۱	كَذَّبُوا بِـ
نباید مسخره کند	۹/۴	لَا يَسْخَرْ	این چنین	كَذِيلَكٌ	۷/۱۱	كَذِيلَكٌ
لباس، پوشش	۸/۲	لِبَاسٌ	ارزشمند، گران قدر	كَرِيمٌ	۷/۱۲	كَرِيمٌ
ترز	۷/۸	لَدْنُ	کافرشدن	كَفَرُوا	۷/۱۱	كَفَرُوا
زبان، جمع: أَلسِنَةٌ	۷/۹	لِسانٌ	هر، همه	كُلٌّ	۷/۲	كُلٌّ
تا، شاید	۹/۱	لَعَلٌ	هرگز چنین نیست	كَلَّا	۹/۱۱	كَلَّا
بیهوده، کار بیهوده	۸/۱	لَغْوٌ	شما، سたن	كُمٌ	۷/۱	كُمٌ
قطعًا	۷/۱۰	لَقَدْ	چقدر، چه بسیار	كَمٌ	۸/۳	كَمٌ
لیکن، ولی	۷/۱	لِكِنْ	همان طور که	كَمَا	۸/۵	كَمَا
قرار ندادیم	۹/۱۱	لَمْ تَجْعَلْ	بودیم، هستیم	كُنَّا	۷/۱۰	كُنَّا
اگر، ای کاش	۸/۶	لَوْ	گوش شنوا داشتیم، می شنیدیم	كُنَّا تَسْمَعُ	۹/۹	كُنَّا تَسْمَعُ
شب	۷/۱	لَيْلٌ	بودی، هستی	كُنْثَ	۷/۹	كُنْثَ
M				بودم، هستم	۷/۱۱	كُنْثَ
آنچه	۷/۱	ما		بودید، هستید	۷/۱۰	كُنْثَمٌ
				می دانستید	۹/۸	كُنْثُمٌ تَعْلَمُونَ

برپاکننده	۷/۵	مُقِيم	نه، نیست	۸/۳	ما
فرمانروا	۷/۱۲	مَلِك	آب	۸/۲	ماء
فرمانروایی	۷/۱۱	مُلْك	نبد، نیست	۸/۳	ما کان
دین، آین	۷/۳	مِلَّة			مبارک،
مرگ	۹/۲	مَمَات	مبارک، با برکت	۹/۲	مُبَارَكَة
از	۷/۱	مِن	بشارت دهنده، مژده دهنده	۸/۸	مُبَشِّر
هر کس، کسی که، چه کسی	۸/۱	مَن	روشن	۷/۱۰	مُبین
فایده ها	۹/۷	مَنَافِع	افراد باتفاق	۷/۵	مُتَقِيَّ
به جای، غیر از	۸/۶	مِنْ دونِ	مَثَل، داستان	۸/۶	مَثَل
هشدار دهنده، بیم دهنده	۹/۳	مُنْذِر	گناهکار	۷/۸	مُجْرِم
روشنی بخش	۸/۸	مُنِير	محروم، نیازمند	۹/۴	مَحْرُوم
مرگ	۹/۹	مَوْت	نیکوکار	۷/۴	مُحْسِن
سربرست	۷/۱۲	مَوْلَى	زندگی	۹/۲	مَحْيَا
مؤمن، با ایمان	۷/۵	مُؤْمِن	گوناگون	۷/۶	مُخْتَلِف
محل آرامش و استراحت	۹/۱۱	مِهَاد	راه نجات، محل خروج	۹/۹	مَخْرَج
هدايت شدگان، راه یافتنگان	۸/۱۰	مُهَتَّدونَ	شهر	۸/۱۰	مَدِيَّة
محل آرامش	۹/۱	مَهْد	پندگیرنده	۹/۵	مُذَكَّر
خوارکننده	۷/۱۱	مَهِين	ارسال کننده، فرستنده	۹/۲	مُرِسِل
أهل یقین	۹/۲	مَوْقِنَىء	پامبران	۸/۳	مُرسَلِيَّ
مرد	۹/۱	مَيْت	خانه ها، جمع مسکن	۹/۸	مَسَاكِن
ترازو	۹/۶	مِيزَان	شخص، معین	۹/۳	مُسَسَّى
			بازگشت، بازگشتن	۸/۱	مَصِير
ن			با، همراه با	۸/۴	مَعْ
ما، مان	۷/۳	نَا	کسب و کار، زندگی	۹/۱۱	مَعَاش
آتش	۹/۷	نَار	روی گردان	۸/۱	مُعْرِض
ندا کرد، صدا زد	۷/۱۱	نَادِي	مفسدان، خرابکاران	۸/۵	مُفْسِدِيَّ
مردم	۷/۱	نَاس	رستگاران	۸/۷	مُفْلِحُونَ

خود، جان، جمع : آنفس	۸/۶	نَفْس	خبر، جمع : آنباء	۸/۵	نَبَأ
شخص، انسان	۹/۷	نَفْس	پیامبر	۸/۸	نَبِيٌّ
ندا داده شد	۹/۸	نُودِيَ	تلاوت می کنیم، می خوانیم	۸/۵	نَطَلُو
نور، روشنایی	۷/۱	نُور	جزا می دهیم، پاداش می دهیم	۸/۱۰	نَجَزِي
خواب	۸/۲	نَوْم	قرار می دهیم	۸/۵	نَجَعِلُ
روز	۷/۱	نَهَار	علف، گیاه بدون ساقه	۹/۶	نَجَم
			ستارگان، جمع نَجَم	۷/۶	نُجُوم

و

یگانه، یک	۷/۳	وَاحِد	زنبور عسل	۷/۶	نَحْل
وارثان	۸/۵	وَارِثَيَّة	ما	۷/۱۰	نَحْنُ
پدر و مادرم	۷/۵	وَالِدَيَّ	درختان خرما، جمع تَخل	۷/۶	نَخِيل
یافتند	۷/۸	وَجَدُوا	هشدارها، هشدار دهنگان	۳/۵	نُذْر
سفرارش کرد، وصیت کرد	۹/۱	وَصْنِي	هشدار دهنده	۸/۲	نَذِير
سفرارش کردیم، وصیت کردیم	۹/۱	وَصَّيْنَا	می خواهیم	۸/۵	نُرِيدُ
قرارداد، نهاد	۹/۶	وَضَع	نازل کرد، فرود فرستاد	۸/۲	نَزَلَ
وعده	۷/۱	وَعْد	نازل شد	۹/۳	نُزِلَ
مدافع و پشتیبان	۸/۸	وَكِيل	زنان	۹/۴	نِسَاء
فرزند	۸/۲	وَلَد	فراموش کردن	۹/۷	نَسْوا
وای بر	۷/۴	وَيْل	می خواهیم	۹/۶	نَشَاء
			برپا شد	۹/۱۱	نُصِبَت

ه

او، سَن، آن	۷/۲	هـ	یاور	۹/۱۰	نِصْف
آن، سَن، او	۷/۲	هـا	اندیشه و درک می کنیم	۹/۹	نَعِيقُلُ
هدايت	۷/۱	هُدَى، هُدْيٰ	چه خوب ... است	۷/۱۲	نِعَم
هدايت کرد	۸/۱۱	هَدَى	نعمت، هر چیز خوبی که	۸/۴	نِعَمَة
این	۷/۴	هَذَا	خدا به انسان بخشیده است	۷/۱۱	نَعِيم
			پر نعمت		

وارد می کند	يُدْخِلُ	آیا	۷/۴	هَلْ
روزی می دهد	يَرْزُقُ	آنها، شان	۷/۱	هُمْ
می فرستد	يُرْسِلُ	آن دو	۸/۱۰	هُمَا
درخواست می کند	يَسْأَلُ	آنها، ایشان	۹/۱	هُنَّ
تسبیح می کند	يُسَبِّحُ	او	۷/۱	هُوَ
استغفار می کند، آمرزش می خواهد	يَسْتَغْفِرُونَ	هوا و هوس	۸/۱۱	هَوَى
گوش می دهند به	يَسْتَمِعُونَ	ي		
مساوی است	يَسْتَوِي	من، سَمْ	۷/۲	ي
سجده می کند	يَسْجُدُ	ای	۷/۲	يَا
آسان کردیم	يَسْرَنَا	ای	۷/۱	يَا إِيَّهَا
شریک قرار می دهد	يُشَرِّكُونَ	می آید	۹/۱۰	يَأْتِي
شکر می کند	يَشْكُرُونَ	می آزماید	۹/۹	يَبْلُو
گمراه می کند	يُضِلُّ	فکر می کند	۷/۶	يَتَفَكَّرُونَ
ظلم می کند، ستم می کند	يَظْلِمُ	تقوا داشته باشد، تقوا دارد	۹/۹	يَشْتَقِ (يَشْتَقِي)
عبادت می کند	يَعْبُدُونَ	توکل می کند	۹/۹	يَشَوَّكُلْ
بالا می رود	يَعْرُجُ	جهاد و تلاش می کند	۸/۶	يُجَاهِدُ
تعقل و اندیشه می کند	يَعْقُلُونَ	قرار می دهد	۹/۹	يَجْعَلُ
می داند	يَعْلَمُ	دوست دارد	۸/۵	يُحِبُّ
می دانند	يَعْلَمُونَ	گمان می کند	۹/۹	يَحْتَسِبُ
انجام می دهند، عمل می کند	يَعْمَلُونَ	اندوهگین می شوند، غمگین می شوند	۹/۹	يَحْرَزُونَ
می آمرزد، می بوشاند	يَغْفِرُ	حاکم می کند، قضاوت می کند	۹/۳	يَحْكُمُونَ
انجام می دهند	يَفْعَلُونَ	زنده می کند	۹/۲	يُحِيٰ
قبول می کند، می پذیرد	يَقَبِلُ	خارج می شود	۸/۹	يَخْرُجُ
می گویند	يَقُولُونَ	دست، جمع : آیدی	۹/۹	يَد
رفتار کند ... به	يَقُومُ ... بِـ			
به پا دارد				

مهلت می دهد به		اقامه می کنند، بربا می دارند	يُقِيمُونَ	۸/۷
وحي می شود	۷/۹	يوحني	يَكُونُ	۸/۲
يقين دارند	۸/۷	يوقِنُونَ	يَكُونُونَ،	
داخل می کند	۸/۹	يولج	يَكُونوا	
روز	۷/۵	يوم	يَلِجُ	۸/۹
آن روز	۷/۱۱	يومئِذٍ	يُمِيثُ	۹/۲
هدايت می کند	۷/۷	يهلي	يَنْزِلُ	۸/۹
		نازل می شود	يَنْصُرُ	۹/۷
		ياري می کند	يَنْظُرونَ	۳/۱۱
		می بينند، دقت می کنند	يُؤْتُونَ	۸/۷
		می پردازند	يُؤَخِّرُ	۷/۲
		به تأخير می اندازد،		

